

**A Levegő Munkacsoport
Közhasznúsági Jelentése a 2009. évről**

Tartalom

Összefoglalás	2
Tevékenységeink részletezése	3
A Környezet- és Természetvédő Társadalmi Szervezetek XIX. Országos Találkozója	3
Környezeti Tanácsadó Iroda (KÖT Háló)	3
Környezeti Tanácsadó Irodánk tevékenysége számokban	3
A tanácsadás tárgyi körülményei	4
Források, nehézségek	4
Jogi ügyek	4
Az államháztartás ökoszociális reformja	6
Közlekedés	7
Éghajlatvédelem – Energia	9
Közép- és Kelet-európai Éghajlatvédelmi Kampány	9
Energetikai kutatások, tanulmányok	10
Épületenergetika	10
Néhány nagyobb energiapolitikai téma	11
Épített környezet	11
Néhány helyszín, amelynek a sajtó nagyobb figyelmet szentelt:	12
Zöldterületek	12
Kiadványok, előadások	13
Levegőtisztaság-védelem	13
Vegyianyagok, növényvédő szerek	13
Kampányaink 2009-ben	15
„Hagyd otthon az autódat – kampány a fenntartható közlekedésért”	15
„Együtt közlekedünk” (Move together) – nemzetközi kiállítás és programok a Millenárison	15
A hűlyeség kora – kampány az éghajlatváltozás ellen	16
Evezős Critical Mass a Dunán	16
Szakmai szervezeti tagságok, együttműködések	16
Gazdasági és Szociális Tanács	16
Országos Környezetvédelmi Tanács	17
Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Monitoring Bizottsága (ÚMFT MB)	17
Tanulmányok és egyéb kiadványok	17
Tanulmányok, tájékoztató kiadványok	17
Elektronikus hírlevelek	18
Külföldi tanulmányok ismertetése	18
Lélegzet folyóirat (év közben megszűnt)	19
A Levegő Munkacsoport szervezeti felépítése 2009 decemberében	19
Melléklet	20
Épített környezet – Környezetvédelmi eljárásokban való részvételünk	20
Beadványok a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséghez (KDvKTVF):	20
Beadványok az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőséghez:	21
Keretövezet átsorolási eljárásokban (FSZKT eseti módosítások) való részvételünk	22

BEVEZETÉS

A Levegő Munkacsoport 131 tagszervezetet tömörítő Országos Környezetvédő Szövetség. 1988 óta folytat pártpolitikától független környezetvédelmi tevékenységet az ország kedvező adottságait megőrző, szolidáris és demokratikus fejlődés érdekében az alábbi módokon.

Szemléletformálás, érdekérvényesítés: Környezet- és természetvédelmi szemléletformálást, tájékoztatást végeztünk a lakosság körében, valamint országos, települési és szakmai rendezvényeken. Támogattuk a lakosságot, a civil szervezeteket, a környezetvédelmi kezdeményezéseket, az állampolgári részvételt a döntéshozatalban. Folyamatosan tartottuk a kapcsolatot a médiával a környezeti információk hatékony terjesztése érdekében.

Szakpolitikai tevékenység, a környezeti szempontok érvényesítése a döntéshozatalban: Szakmapolitikai programokat, jogszabály-tervezeteket, koncepciókat véleményeztünk. Állásfoglalásokat, javaslatokat készítettünk különböző programokhoz, jogszabályokhoz annak érdekében, hogy elősegítsük a környezetvédelmi alapelvek érvényesülését.

Publikációk, háttéranyagok készítése: Háttér tanulmányokat készítettünk környezetvédelmi állásfoglalásainkhoz és kezdeményezéseinkhez a Szakértői Testületünk, nemzetközi és hazai szervezetek, tudományos műhelyek tapasztalatainak felhasználásával. Megjelentettük a Lélegzetnyi havi elektronikus hírlevelünket és több népszerű kiadványt.

Konzultációs lehetőség hallgatóknak: Sokan keresnek meg bennünket azzal, hogy szakdolgozataikhoz nyújtsunk segítséget, vállaljuk el a külső opponens szerepét, illetve tartunk előadásokat egyetemeken, főiskolákon. Ezek a kapcsolatok kölcsönösen előnyösek. Több hallgató a kötelező gyakorlatát nálunk tölti, illetve később önkéntes munkára jelentkezik.

TEVÉKENYSÉGEINK

RÉSZLETEZÉSE

Kapcsolattartás a tagszervezeteinkkel

Felelősök: Hajtman Ágnes, Papp Zsuzsanna, Schnier Mária és Varga Rita
Feladataink között szerepel a tagszervezeteinkkel történő együttműködés, a folyamatos tájékoztatásuk és a kölcsönös segítségnyújtás. Tagszervezeteink – az Alapszabályban biztosított jogaikon túlmenően –

- elektronikus formában rendszeresen megkapják legfrissebb híreinket és a 2006-ban indított Lélegzetnyi hírlevelünket (ez utóbbit kérés esetén nyomtatott formában is elküldjük),
- kérés esetén díjmentesen megkapják egyéb kiadványainkat is;
- meghívót kapnak a Levegő Munkacsoport rendezvényeire;
- a Levegő Munkacsoport munkatársainak segítségével bővíthetik ismereteiket a környezet és az egészség megóvásáról, javításáról;
- hatósági eljárásokban való részvételük során együtt küzdünk a lakókörnyezetek védelméért;
- kiterjedt tagságunknak és kapcsolatrendszerünknek köszönhetően kapcsolatot teremthetnek hasonló gondolkodású és hasonló gondok megoldásán tevékenykedő emberekkel, és közösen, eredményesebben léphetnek fel környezeti érdekeik érvényesítéséért.

Közönségkapcsolatok, kapcsolattartás civil szervezetekkel, jeles napok

Felelős: Hajtman Ágnes és Varga Rita
Környezetvédelmi előadásokat és foglalkozásokat szerveztünk, jeles napokon információs standokat működtettünk, a környezeti szempontokat képviseltük különféle civil és kormányzati szervezeteknél, találkozón. Tagszervezeteinket és más zöld szervezeteket tájékoztatással, irodai szolgálta-

tásokkal, közös rendezvények szervezésével támogattuk.

Részt vettünk a Nemzeti Civil Alap (NCA) országos szervezetek kollégiumában, valamint a Tanács munkájában.

Kapcsolatot ápoltunk erdélyi civil szervezetekkel.

Megrendeztük a Környezet- és Természetvédő Szervezetek XIX. Országos Találkozóját Tatabányán.

Az Európai Mobilitási Hét (szeptember 16-22.) több fővárosi eseményének (Eljutási verseny, Andrásy úti Fővárosi Autómentes Nap) egyik szervezője és vidéki ünnepek résztvevői voltunk. Nagy súlyt fektettünk arra, hogy a rendezvénysorozat minél több magyar településen elterjedjen.

Ismeretterjesztő-népszerűsítő tevékenységet folytattunk nyári ifjúsági fesztiválokon és oktatási intézményekben.

Médiakapcsolataink

Témavezetők: Lukács András és Szép Zsuzsanna

Törekszünk a média támogatásának megszerzésére. Bármikor készséggel rendelkezésre állunk a sajtónak interjúkkal, felvilágosítással, állásfoglalásokkal. Rendszeresen adunk ki sajtóközleményeket, a látványos sajtótájékoztatókkal igyekszünk felhívni a média és a közvélemény figyelmét a környezeti gondokra.

A Levegő Munkacsoport sok témája került be a magas nézettségű híradókba, népszerű internetes hírportálokba.

Több alkalommal a sajtó minden szegmensében megjelent a Levegő Munkacsoport egy-egy ügyéről szóló hír. 2009-ben ezernél több hír, cikk, interjú, nyilatkozat jelent meg a Levegő Munkacsoport említésével. (Ezeket – a teljes igénye nélkül – havonta összesítjük a Lélegzetnyi hírlevelünkben.) Felvilágosító munkánk eredményeképpen a korábbi évekhez képest sokkal többen értik már a gazdaság, a közigazgatás, a szakpolitikák és a környezet állapota közötti összefüggéseket. Tapasztalataink szerint legjobban a főváros légszennyezettségének csökkentéséért folytatott küzdelmünket érti és támogatja a közvélemény.

Honlapunkon rendszeresen megjelennek a tevékenységünkről szóló friss hírek a nagyközönség és a sajtó munkatársainak tájékoztatására.

A sajtó mellett egyre több szervezet, magánszemély címére juttatjuk el a Lélegzetnyi havi elektronikus hírlevelünket aktuális tevékenységeinkről. 2009 végén a hírlevelet már mintegy 3500 címre küldtük ki. A Lélegzetnyiben elsősorban a saját tevékenységünkről adunk hírt, ugyanakkor kitekintünk a környezetvédelemmel kapcsolatos egyéb eseményekre is, továbbá rendszeresen közlünk összefoglalókat különböző érdekes külföldi tanulmányokról.

Három másik civil szervezettel együtt tartottuk fenn a Zöldhullám blogot a FigyelőNet oldalán.

Állandó műsorunk van a Civil Rádióban (szerdánként 16.00–17.00). Szerkeszti és a műsort vezeti: Hajtman Ágnes.

Nemzetközi kapcsolataink

Témavezető: Lukács András

Célunk, hogy vegyük át a nemzetközi gyakorlatból (különösen az Európai Unió gyakorlatából) a kölcsönös előnyöket biztosító következetesebb környezetvédelmi szabályozást, ugyanakkor a piac torzító hatásátompítva őrizzük meg természeti és kulturális adottságainkat. Elősegítjük, hogy az EU Alapjaiból nyújtott támogatások és az Új Magyarország Fejlesztési Program megfeleljenek a fenntartható fejlődés követelményeinek.

A Levegő Munkacsoport az [Európai Környezetvédelmi Iroda](#) (EEB, a legnagyobb európai környezetvédő civil szervezet), az [Európai Közlekedési és Környezetvédelmi Szövetség](#) (T&E), az [Európai Éghajlatvédelmi Hálózat](#) (CAN Europe,), az [Autómentes Világhálózat](#) (WCN), a [Nehezen Lebomló Szerves Szennyező Vegyületektől Mentésítő Nemzetközi Hálózat](#) (IPEN), a [Növényvédőszer Akcióhálózat Európai Tagozata](#) (PAN-Europe) és az [Európai Környezetvédő Civil Szervezetek Szabványosítási Szervezete](#) (ECOS) tagja. 2005-ben Lukács Andrást választották meg a [Közlekedés- és Fejlesztéspolitikai In-](#)

[tézet Európai Tagozatának](#) alelnökévé, majd azóta minden évben újraválasztották.

Munkakapcsolatban álltunk többek között a [Közép- és Kelet-Európai Bankfigyelő Hálózattal](#) és a TRANSFORUM nemzetközi területfejlesztési munkacsoporttal.

Számos nemzeti civil szervezettel is jó kapcsolatot ápolunk, többek között a Dán Ökológiai Tanáccsal, a lengyel Fenntartható Fejlődés Intézettel, az Osztrák Közlekedési Klubbal, a Német Közlekedési Klubbal és a Német Zöld Költségvetés Szövetséggel.

Lukács András 2008 óta az Európai Zöld Költségvetés Projekt Irányító Bizottságának tagja.

Kapcsolatot tartunk kormányzati és egyéb hivatalos szervekkel is: az Európai Bizottsággal (különösen a Környezetvédelmi Főigazgatósággal, a Közlekedés és Energia Főigazgatósággal, a Régiós Főigazgatósággal, valamint az Adó- és Vámügyi Főigazgatósággal), az Európai Parlamenttel, az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel és másokkal.

Madarassy Judit Brüsszelben segíti a munkánkat, a kapcsolattartást az Európai Unió intézményeivel és civil szervezeteivel.

A Környezet- és Természetvédő Társadalmi Szervezetek XIX. Országos Találkozója

Témafelelős: Horváth Zsolt, Varga Rita

A Levegő Munkacsoport rendezte a Környezet- és Természetvédő Társadalmi Szervezetek XIX. [Országos Találkozóját](#) (OT).

Helyszínül Tatabánya városát választottuk, felhívva ezzel a figyelmet arra a tevékenységre, amelyet a város a környezetvédelem terén végzett. Nemrégiben még az ország szénbányászatának és nehéziparának egyik jelentős centruma volt, ma pedig a környezeti programjairól nevezetes.

Az OT külön állásfoglalást fogalmazott meg a környezetvédelmi jogalkotás és jogalkalmazás javítása és a pénzügyi válság kezelése érdekében. A találkozón huszonhárom szekcióban zajlottak az egy-egy szakterületet érintő megbeszélések, melyek eredményeként az OT tíz állásfoglalást fogadott el.

Szervezőként a rendezvényen lehetőség szerint környezetbarát technikákat al-

kalmaztunk. Honlapon tettünk közzé minden információt, és bonyolítottunk le minden lehetséges adminisztrációt. A résztvevők chipkártyák segítségével vehették igénybe a szolgáltatásokat és szavazhattak az ülésen. Így az étkezés, a csomagmegőrző használata, a mandátum felvételek és a szavazások is papír felhasználása nélkül működtek.

Környezeti Tanácsadó Iroda (KÖT)

Vezető: Lenkei Péter. Munkatárs: Papp Zsuzsanna

A Tanácsadó Iroda célja a tájékoztatás és tanácsadás, a lakosság környezeti problémáinak orvoslása mellett a környezetvédelmi szervek, hatóságok munkájának segítése, tehermentesítése. Gyakran adunk felvilágosítást a hivatalos szerveknek és a sajtónak. Rendszeresen működünk együtt civil szervezetekkel.

Környezeti Tanácsadó Irodánk tevékenysége számokban

A Levegő Munkacsoport Környezeti Tanácsadó Irodáját **2009-ben 3037** esetben keresték meg segítségünket kérve. Az ügyek 30%-a levegőszennyezéssel volt kapcsolatos. Jelentősen emelkedett az elmúlt évekhez képest a természetvédelemmel foglalkozó esetek aránya, elérte a 16%-ot. A közlekedéssel kapcsolatos ügyek 11, a települési környezettel kapcsolatosak 10, a hulladékos ügyek 7%-ot tettek ki. A megkeresések 5%-a zajjal kapcsolatban, 3-3% vízzel, környezeti joggal, sugárzással és globális problémák témájában érkezett. Az ügyek 60%-a érkezett Budapestről, a többi a fővároson kívülről. A vidéki, utcai és vállalati rendezvényeinknek köszönhetően jelentősen nőtt a személyes megkeresések száma. Több cég is felkért minket, hogy vállalati rendezvényük keretében mutassuk be a Levegő Munkacsoport tevékenységét, illetve a helyszínen környezeti tanácsadást végezzünk. Arányaiban csökkent a telefonos megkeresések száma, nőtt az e-levelemben, a honlap panaszfelületén és a skype-on érkezett panaszok mennyisége.

2009-ben Lenkei Péter és Papp Zsuzsanna foglalkozott a tanácsadással, de Pál János is besegített a feladatokba (helyettesítés, egyszerűbb ügyek, vegyi témák), továbbá Bendik Gábor a jogi ügyekben segített, helyettesített igény szerint.

Több esetben vettünk igénybe külső szakértőt, vidéki helyszínekre is kimentünk, fotó- és videódokumentációt készítettünk (például Bajdázói-tó kotrása, Ócsa – illegális filmforgatás, Dobogókő – illegális filmforgatás, Szentendre – belterületbe vonások, Vát-Porpác – reptér, Szentkirályszabadja – reptér, Nagy Hideg-hegy – turistaház szennyvize, Pomáz – Natura 2000 károsítása, Abasár – illegális palackozóüzem, Jobbágyi – Klein Metal szennyvezetése). Ezek egy részét megszerkesztve a youtube videómegosztóra is feltettük, és megtekinthetők a „levegomcs” csatornán.

A tanácsadás tárgyi körülményei

Vásároltunk egy jó minőségű, színes tintasugaras nyomtatót, mely wifi hálózatba kötve használható. Új, nagyobb tárkapacitású fájlservert kaptunk szintén új Frugalware linux operációs rendszerrel, melyet önkéntesünk távfelügyel. Új wifi hálózatot létesítettünk az irodában. Levelezésünket a zoldpok.hu szolgáltatótól áthelyeztük a google.com alá (Goo.gle apps); a külső szemlélő számára ez nem jelent változást, de a gyakorlatban hatalmas előnyei vannak (levelek kereshetősége, hatalmas tárhely, IMAP típusú postafiók szolgáltatás). Új folyadékkristályos monitorokat kaptunk a t-online pályázatán. Papp Zsuzsanna és Bendik Gábor a KÖTHÁLÓ NCA pályázati számítógépét használja márciustól. Ugyanezen pályázat keretében GPS képes fényképezős mobiltelefont, hordozható merevlemezt (adatmentésekre), zajmérőt, elektroszmog-mérőt, mikrohullámú sugárzás mérőt, sátrat, standfelszereléseket és környezetbarát termékbemutató anyagokat kaptunk. Nagy segítség a pályázat keretében kapott mobil internet.

Források, nehézségek

A 2008. évhez hasonlóan pályázati forrás nem állt rendelkezésre a tanácsadás végzéséhez. A 2009 évben több önálló forrás-

ra tettünk szert, amelyeket céges rendezvényeken végzett tanácsadásért kaptunk. Ezek összességében körülbelül 1 millió forint bevételt jelentettek, ami fedezte a tanácsadó irodánk 2,5 havi működését. 400 ezer forintra jutottunk a KÖTHÁLÓ belső pályázatán, melyhez a forrást a miniszteri keret biztosította. A további működésre az NCA működési pályázat terhére és más pályázatokba beépített pénzekből volt lehetőség.

A források hiánya, az ügyek nagy száma és bonyolultsága, továbbá a tanácsadói kapacitások hiánya nehezítette munkánkat. Jelentősen emelkedett azon közigazgatási eljárások száma, amelyeket az irodánk indított. Egyes ügyek intézése komoly teljesítőképességet kívánt, több száz munkaórás befektetést.

Elvileg egy teljes és két félállásnyi munkaerő jut a Tanácsadó Irodára. Ezzel szemben szinte minden munkatárs részt vesz a tanácsadásban, hiszen sokan konferenciákról, a sajtóból, hírlevelünk alapján név szerint fordulnak egy-egy téma szakértőjéhez. Megtisztelő a Levegő Munkacsoport felé forduló bizalom, de ugyanakkor azt is jelzi, hogy a lakosság sok esetben nem bíz az önkormányzatokban és egyéb közigazgatási intézményekben, amelyeket pedig éppen az ő szolgálatukra tartanak fenn közpénzekből.

Jogi ügyek

Témafelelős: Dr. Bendik Gábor

A Levegő Munkacsoport kezdetektől igyekszik a jog eszközeit is igénybe venni céljai elérése érdekében. A 2009. évben különösen sok olyan ügy merült fel, ahol szükség volt jogi fellépésre is.

A Zöld Szervezetek XIX. Országos Találkozóján [kiemelt témaként szerepelt](#) a környezetvédelem és a jog kapcsolata.

Egy asztmás, allergiás budapesti lakos még 2007-ben a Levegő Munkacsoport jogi és szakmai segítségével [bíróshoz fordult](#) és kérte, hogy a Fővárosi Önkormányzat fizessen neki 1 millió forint kártérítést és kárpótlást, mivel a szennyezett levegő miatt alakult ki a betegsége, továbbá hozza meg a megfelelő intézkedéseket a további károko-

zás megelőzésére. A pert a lakos első fokon elvesztette, de a Levegő Munkacsoport segítségével fellebbezett.

2007-ben [indított pert](#) a 86-os út mentén, Bősárkányon élő házaspár – a Levegő Munkacsoport szakmai és jogi támogatásával – a közútkezelő ellen. A per alapja, hogy a közútkezelő nem hozta meg a kötelezettségébe tartozó forgalomcsillapítási intézkedéseket, és emiatt az átmenő nehéz tehergépjármű-forgalom [elviselhetetlenné vált és súlyos károkat okozott](#). A perben 2009-ben számos tárgyalást tartottak, majd decemberben a pert a lakosok [első fokon megnyerték](#), nagy összegű kártérítést ítélt meg nekik a bíróság. A közútkezelő várhatóan fellebbez majd.

A Levegő Munkacsoport [bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújtott be](#) még 2008-ban a Magyar Nemzeti Múzeum kertjébe tervezett mélygarázs elvi építési engedélye ellen. A Fővárosi Bíróság [2009. évi ítéletében](#) igazat adott a Munkacsoportnak, a környezetvédelmi vizsgálatok és megalapozottság hiánya miatt a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal határozatát hatályon kívül helyezte és a hivatalt új, immár szabályos eljárás lefolytatására kötelezte.

A Levegő Munkacsoport ellen pert indított a Vát-Porpác térségébe tervezett repülőtér beruházója. A perben a beruházó azt állítja, hogy a Levegő Munkacsoport képviselője egy lakossági fórumon valótlan állításaival megsértette a jó hírnévhez való jogát. A per a bizonyítás szakaszánál tart, ahol a Munkacsoport azt igyekszik alátámasztani, hogy az állítások nem a beruházó személyére vonatkoztak és nem valótlanok, hiszen azok a repülőtér általános környezetvédelmi veszélyeiről szóltak.

A Levegő Munkacsoport – és hozzá csatlakozva még négy magyar környezetvédő szervezet – a [bíróságon támadta meg](#) a „Magyar Dakar” néven elhíresült tereprali Táborfalvai-lőtéren tartott futamának természetvédelmi engedélyét. A civilek érvelését – miszerint az engedély kellő megfontolás hiányában és rossz következtetéseket levonva – került kiadásra, a bíróság elfogadta és így a [pert megnyerte](#). A Környezetvédelmi Főfelügyelőség a [jogerős ítélet](#) ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Legfelsőbb Bírósághoz.

A Levegő Munkacsoport 2008-ban pert nyert a Környezetvédelmi Főfelügyelőség ellen, mert a KöKi Center nevű bevásárlóközpont környezetvédelmi engedélyét jogszabálysértően adta ki. A környezetvédő hatóság a megismételt eljárásban gyakorlatilag változtatás nélkül, ismét elfogadta a tervet, amely ellen a Levegő Munkacsoport és egy helyi szervezet 2009-ben ismét [keresetet nyújtott be](#). [Az eljárás elhúzódott](#), ezért a beruházó [önként, egyoldalú jognyilatkozatban](#) vállalta, hogy teljesíti a civilek követeléseit, ezért a Munkacsoport a pertől elállt.

A [Lélegzet című folyóirat utolsó számát](#) a környezet és a jog kapcsolatáról készítette a Levegő Munkacsoport, amelyben interjút közölt a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosával, valamint a Legfőbb Ügyész helyettesével, továbbá számos érdekes és tanulságos környezetjogi cikket írt.

Számos jogszabály-módosítási tervezetet véleményeztünk (pl. a [közigazgatási eljárások szabályairól szóló törvény módosításával](#) összefüggésben tervezett salátatörvény, a [szmogriadóval kapcsolatos kormányrendeleti módosítások](#), a fővárosi parkolási rendelet módosítása, a fővárosi szmogrendelet módosítása, a környezetvédelmi törvény módosítása, [környezetvédelmi tárgyú miniszeri rendeletek módosítása](#), a XI. kerületi favédelmi rendelet, építésügyi jogszabályok módosítása, [világörökségi törvény](#)).

A Tétényi-fennsík budaörsi részén lakópark-építést terveznek. A közlekedési, környezet- és természetvédelmi szempontok azonban a jelen tervekkel ellentétesek, ezért a Levegő Munkacsoport a helyi lakosokkal együttműködve [megfellebbezte az elsőfokú építési engedélyt](#).

A Gellérthegy északi oldala és a Tabán között Sikló építését tervezik. A Levegő Munkacsoport a környezetvédelmi [eljárás alatt végig kifogásait hangoztatta](#) (fakivágás, tájképzőművelés, közlekedési nehézségek). A beruházó az aggályok miatt egyoldalú nyilatkozatban olyan [környezetvédelmi intézkedéseket vállalt](#), amelyek valószínűleg a hatósági határozaton is túlmutatnak, így a Munkacsoport végül nem indított pert a terv ellen.

A Levegő Munkacsoport [demonstrációt szervezett](#) és [forgalomtechnikai intézkedéseket kért](#) a Budapest I. kerület Hunyadi

János utcában közlekedő turistabuszok forgalmának korlátozása érdekében. Az intézkedések [egy szakértői tanulmányra](#) épülnek, amely a [turistabuszok hatékony és környezetbarát fogadásának](#) és várakozásának rendszerére tesz javaslatot.

A Dunakeszi tőzegláp egyik területének lápi minősítése már 2003 óta kérdéses. A természetvédelmi hatóság 2009-ben eljárásában először lápnak minősítette a területet, majd a másodfokú hatóság igen furcsa eljárási kifogásai miatt megszüntette az eljárást, így [a lápi jelleg megállapítása elmaradt](#). A Levegő Munkacsoport az [ügyészségtől kérte](#) a határozat törvényességi felülvizsgálatát.

A Levegő Munkacsoport az [ügyészségtől kért intézkedést](#) (büntetőjogi és közigazgatási felelősségre vonást) az Üllői úti Zrínyi laktanya gondatlan bontása során a levegőbe kerülő azbeszt miatt.

A Levegő Munkacsoport folytatta a [jogi és nem jogi területen folytatott küzdelmet](#) az Alagi Lóverseny Tréningtelep megmaradása mellett, a beépítési szándékok ellen.

Az államháztartás ökoszociális reformja

Témafelelős: Lukács András, Pavics Lázár, dr. Kiss Károly

Az Európai Unió és az OECD kezdeményezéseivel, ajánlásaival összhangban olyan szabályozott ökoszociális piacgazdaság kialakítását támogatjuk, amelyben a természeti erőforrásokat pazarlóan használó, a környezetet veszélyeztető tevékenységek költségeit teljes egészében az okozókra hárítják. Azt szorgalmazzuk, hogy az így felszabaduló forrásokat a bérterhek csökkentésére, az innováció, a kreativitás erősítésére, az emberi erőforrások fejlesztésére, a környezet állapotának javítására fordítsák.

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök 2009 januárjában tartott válságtanácskozásán a Levegő Munkacsoport elnöke [kifejtette, hogy konkrét, részletesen kidolgozott javaslatok](#) léteznek a gazdasági-pénzügyi válság enyhítésére, azonban a kormány nem ezeket a lépéseket teszi meg, hanem olyan intézkedéseket hoz, amelyek tovább súlyosbítják a

válságot. Elmondta, hogy elsősorban az oktatás, az egészségügy színvonalának javítására, a közigazgatás hatékonyságának növelésére, a környezetkímélőbb közlekedési módok fejlesztésére, az energiahatékonyság fokozására (és ezen belül különösen az épületek energiatakarékosságot szolgáló felújítására), illetve a munkahely-teremtésre van szükség. Mindehhez előteremthetők a szükséges források, ha felszámoljuk a piactorzító állami támogatásokat, ésszerűen visszafogjuk a jövedelmek külföldre áramlását, fokozottan megadóztatjuk a környezetszennyezést és az energiapazarlást, továbbá visszaszorítjuk a korrupciót és az adócsalásokat.

Februárban [sajtótájékoztatót tartottunk](#), amelyben ismertettük javaslatainkat a válságkezelésre. Szintén februárban [levélben tájékoztattuk](#) az Országos Érdekegyeztető Tanácsot, hogy struccpolitika az üzemanyagok jövedéki adójának szinten tartása. A levélre a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének [főtitkára válaszolt](#). A Levegő Munkacsoport [vizontválaszában felhívta a figyelmet](#), hogy a jövedéki adó emelésével és ezzel párhuzamosan a bérterhek csökkentésével munkahelyeket teremthetünk.

Márciusban [részletes értékelést](#) készítettünk a Reformszövetség javaslatairól.

Áprilisban arra kérte az országgyűlési képviselőket a Levegő Munkacsoport, hogy ne szavazzák meg a kormány „válságkezelő” javaslatát, mivel az csak tovább rontana a helyzeten. Ezzel egyidejűleg [alternatív javaslatot](#) juttattunk el a képviselőknek. Ugyanebben a hónapban a Levegő Munkacsoport csatlakozott a szakszervezetek tüntetéséhez, amely a kormány tervezett megszorító csomagja ellen tiltakozott.

Csehország miniszterelnök-helyettesének meghívására, cseh uniós elnökség alkalmából Prágában [tartotta ülését](#) az Európai Zöld Költségvetés Projekt Irányító Testülete, amelynek a Levegő Munkacsoport is tagja.

Az európai parlamenti választások alkalmából a Levegő Munkacsoport négy kérdést tett fel a választáson induló összes párt listavezetőinek. A kérdésekre a Lehet Más a Politika, az MSZP, az MCF Roma Összefogás Párt és az SZDSZ [küldte el a választ](#).

A zöld államháztartásért, valamint a zöld gazdaságélénkítésért rendezett konferenciát

2009. június 11-én és 12-én Budapesten a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosának Irodája a budapesti Brit Nagykövetséggel és a Magyar Közgazdasági Társasággal karöltve. [Az első napon](#) az előadók – köztük [Lukács András](#), a Levegő Munkacsoport elnöke és [Kiss Károly egyetemi docens](#), a Levegő Munkacsoport Szakértői Testületének elnöke – adatokkal bizonyították, hogy a gazdasági kilábalás és környezetvédelmi válság megoldása egyaránt megköveteli a zöld államháztartási reformot.

Részt vettünk Londonban az Európai Zöld Költségvetés éves konferenciáján, valamint a hozzá kapcsolódó másik [nemzetközi konferencián](#), amelyen annak a kutatásnak az eredményeit vitattuk meg, amely kimutatta: a katasztrofális éghajlatváltozás elkerülésének egyszerű és hatékony módja a széndioxid-kibocsátás megadóztatása. A rendezvényen a Levegő Munkacsoport képviselője is tartott előadást.

Júliusban 24 másik civil szervezettel együtt [nyílt levéllel](#) fordultunk Bajnai Gordon miniszterelnökhöz és Varga István fejlesztési és gazdasági miniszterhez, mivel elhibáztunk tartottuk az uniós fejlesztési források tervezett átcsoportosítását.

Fogadja el az egész társadalom közös akaratát, és ne vonjon el forrásokat az oktatástól – egyebek mellett erre hívta fel a figyelmet Bajnai Gordon miniszterelnöknek írt [levelében](#) a Levegő Munkacsoport elnöke. A [Gazdasági és Szociális Tanács](#) szeptemberi ülésén, ahol a miniszterelnök előadta tervét, nem adott lehetőséget azok érdemi megvitására.

Szeptemberben [négy állásfoglalást](#) tett közzé (angol nyelven), illetve juttatott el az Európai Unió illetékeseinek az [Európai Zöld Költségvetés Projekt](#) Irányító Bizottsága arról, hogy miként lehetne alkalmazni a piaci eszközöket (mint például adók, támogatások, emisszió-kereskedelem) a környezet védelmében. Az éghajlati igazságosság, a közbeszerzés zöldítése, az energiaadóról szóló irányelv, valamint a közlekedés környezetbarátabbá tételéről szóló anyagok arra mutatnak rá, hogy a piaci eszközök megfelelő alkalmazásával egyszerre küzdhetjük le a környezeti problémákat, javíthatjuk a gazdaság versenyképességét és se-

gíthetjük elő a társadalmi igazságosságot. A közlekedésről szóló állásfoglalást az Irányító Bizottság felkérésére Lukács András, a Levegő Munkacsoport elnöke írta.

Az Európai Unió állam- és kormányfőinek csúcstalálkozója 2006 júniusában felkérte az Európai Bizottságot, hogy készítsen úgynevezett úttervet a környezetileg káros állami támogatások felszámolására. Ezek a támogatások ugyanis hatalmas összegeket tesznek ki, és a környezetpusztítás ösztönzésén kívül rontják az EU versenyképességét, és súlyos társadalmi igazságtalanságokat szülnek. A Bizottság egy nemzetközi kutatócsoportot bízott meg a feladattal, amely idén szeptemberben [egy szakértői tanácskozás](#) keretében mutatta be a tanulmány véglegesítés előtti változatát. A kutatócsoport meghívására a Levegő Munkacsoport képviselője is aktívan részt vett az egyeztetésen.

Kínában a környezetszennyezést jelentősen megadóztatják, az így keletkező többletbevétel jelentős részét pedig a környezetvédelemre tervezik fordítani – ez volt az egyik szenzáció a [Környezetvédelmi Adózás 10. Világkonferenciáján Lisszabonban](#). A rendezvényen a Levegő Munkacsoport és a Közlekedéstudományi Intézet Kht. munkatársai közös előadást tartottak a közlekedés költségeiről.

A magyar EU elnökségtől azt várjuk, hogy komolyan fellép annak a határozatnak az érvényesítéséért, amelyet a tagországok egyhangúán fogadtak el, és amely kimondja, hogy ki kell mutatni és fel kell számolni a környezetileg káros támogatásokat – jelentette ki [előadásában](#) Lukács András, a Levegő Munkacsoport elnöke a [Rajtunk a sor](#) konferenciasorozat környezetvédelmi [rendezvényén](#) októberben. (A sorozatot az MTA Politikai Tudományok Intézete rendezi azzal a céllal, hogy segítse a felkészülést hazánk rendszerváltozás utáni időszakának egyik legjelentősebb politikai eseménysorozatára, amely hosszú távon meghatározhatja Magyarország nemzetközi megítélését.)

Októberben képviseltettük magunkat a Német Zöld Költségvetés Szövetség [berlini konferenciáján](#), ahol egyebek mellett a repülőjegyekre kivetendő adó előnyeit ismertették.

A piaci eszközök alkalmazhatók a leghatékonyabban az éghajlatvédelem érdeké-

ben, miközben a gazdasági fejlődést is segítik – ezt tartalmazza [az a levél](#), amelyet az Európai Zöld Költségvetés Projekt résztvevői (köztük a Levegő Munkacsoport) juttattak el az uniós tagállamok kormányainak. A levél konkrét példák sorával bizonyítja, hogy mindkét téren komoly eredményeket értek el azokban az országokban, ahol az adókat és támogatásokat a környezetvédelem szolgálatába állították.

Részt vettünk azon a [konferencián](#), amelyet a 2010 elején kezdődő spanyol EU elnökség előkészítésének részeként az Európai Környezetvédelmi Iroda szervezett Madridban még novemberben arról, hogy egy zöld gazdaság kialakítását miként lehet elősegíteni piaci eszközökkel.

Az EU 6. K+F keretprogramja által támogatott [Exiopol](#) magyar partnereként 3 éves kutatásban vettünk részt, amelynek célja új környezetértékelési döntéshozói keretek kialakítása az externália adatok és az input-output táblázatok felhasználásával. Lakossági kérdőíves felmérést végeztünk mezőföldi iskolákban és óvodákban 366 fő bevonásával, hogy megismerjük a biodiverzitás javításának, a tájképi változásoknak és a talajvíz-minőség javításának társadalmi értékét. Az eredményeket össze fogjuk vetni az olasz és a brit partnerek hasonló vizsgálataival. Másik kutatás keretében megvizsgáljuk, mennyire mentek át a gyakorlatba az eddigi externália-kutatások eredményei. Hazánkban az externália kutatásokat sajnos alig használják fel a mezőgazdasági szakpolitikák kialakításában. Az ezzel foglalkozó Exiopol tanulmányt (*Evaluating the Impact of the Past Research on Externality Valuation on Policy Making*) a Levegő Munkacsoport készítette több külföldi partnerrel közösen.

Közlekedés

Témafelelős: Lukács András

Ezt a tevékenységünket a Magyar Közlekedési Klubbal szoros együttműködésben folytattuk. Munkánk arra irányult, hogy csökkenjenek a közlekedés káros környezeti hatásai, igazságosabb teherviselés valósuljon meg a közlekedés terén, nagyobb támoga-

tásban részesüljön a tömegközlekedés és a vasúti fuvarozás, továbbá a kerékpáros és gyalogos közlekedés, valamint vezessenek be forgalomcsillapítási intézkedéseket a városi életminőség javítása érdekében.

Február folyamán [levélben sürgettük](#), hogy a Fővárosi Önkormányzat cserélje le a BKV elavult buszait korszerű magyar gyártmányú járművekre. Ugyanebben a hónapban [a pénzügyminiszternek írt levélben](#) kifogásoltuk, hogy ettől az évtől kezdve évi másfél millió forinttal kevesebbe kerülhet az autóhasználat a luxusautók tulajdonosainak a cégautóadó új szabályozása miatt.

Az M0-s északi hídjának átadása után kialakult kedvezőtlen helyzet haladéktalan orvoslását követelte a térség tíz civil szervezete és a Levegő Munkacsoport. [Közös állásfoglalással és részletesen kidolgozott javaslatokkal](#) fordultak a közlekedési tárcához (a javaslatokat a Levegő Munkacsoport készítette). Bár a minisztérium [válaszában](#) egyetértését fejezte ki a civil szervezetekkel, érdemi intézkedés nem történt. Áprilisban 14 civil szervezet [közös nyilatkozatban](#) fejezte ki aggodalmát az M0-ás tervezett észak-budai folytatásával kapcsolatban és tett javaslatot a helyzet megoldására.

Az egyik legfontosabb tevékenységünk továbbra is a [„Kamionról vasútra!”](#) kampány volt. „A magyarországi fuvarozók olyan különleges kedvezményeket élveznek, mint amelyeket egyetlen más gazdasági ágazat sem. Így például törvény teszi lehetővé a gépkocsivezetők számára adómentes bér kifizetését az »üzemanyag-megtakarítás« mértékének megfelelően. Ennek a törvényes adóelkerülési lehetőségnek az alkalmazásával sok esetben a bér 40 százalékát is adómentesen fizetik ki.” Többek között [ezeket a tényeket írta meg](#) a Levegő Munkacsoport a Magyar Közúti Fuvarozók Egyesületének azon [nyílt levelére](#) válaszul, amelyben a fuvarozók azt kérik: ne kelljen megfizetniük az általuk okozott károk költségeit. Jelentős sikerként értékeltük, hogy nemzetközi civil összefogással elértük: márciusban [az Európai Parlament jóváhagyta](#), hogy a környezeti károk költségei legalább részben beépülhessenek a tehergépkocsik útdíjába. Áprilisban [levelet írtunk](#) a közlekedésért felelős miniszternek, konkrét példák sorával bizo-

nyítva, hogy sok esetben értelmetlenül fuvaroznak közúton, miközben vasúton is lehetne. Támogatásunkkal Tokajon [tiltakozó megmozdulásra](#) került sor a hatalmas kamionforgalom miatt. Szintén segítettünk a kőszállító teherforgalom miatt szenvedő Tarna menti településeknek [a tiltakozó megmozdulásokban](#) és megoldási javaslatok kidolgozásában. Augusztusban [véleményeztük](#) a Magyar útdíj-politika tézisei és szakmai alapelvei című zöld könyvet.

Márciusban [módosító javaslatot](#) írtunk az új fővárosi parkolási rendelet tervezetéhez.

A Levegő Munkacsoport által támogatott [tüntetésen tiltakoztak](#) a lakók a tervezett, új szegedi villamos hibás megvalósítása miatt. Az uniós támogatással megvalósuló, 30 milliárd forintba kerülő tömegközlekedési fejlesztést szükségesnek tartják, de semmiképp sem az [önkormányzat által elképzelt módon](#), hiszen az fasorok kiirtásával, egy kiserdő megcsonkításával és az autóforgalom növekedésével járna. Véleményük szerint a villamoshálózat fejlesztésének létezik [környezetbarát megoldása](#), aminek eredményeként a fák is megmaradnának és a közúti forgalom is csökkenne.

Áprilisban közreműködtünk a Critical Mass kerékpáros felvonulásban.

Levélben sürgettük a Fővárosi Önkormányzatot, hogy amennyiben hozzájárul a gellérthegyi sikló megépítéséhez, tiltsák meg a turistabuszok forgalmát a hegyen, a Citadella melletti parkolót pedig alakítsák át zöldfelületté.

Májusban támogatásunkról biztosítottuk Ikvai-Szabó Imre főpolgármester-helyettes tervét a Kossuth Lajos utca nyári forgalomcsillapítására. A témáról [közös nyilatkozatot](#) adtunk ki Dr. Vörös Attilával, a Közlekedéstudományi Intézet tudományos igazgatójával. A kezdeményezés hatására a főpolgármesteri kabinet úgy döntött, hogy tartós forgalomcsillapításra kerül sor a belvárost keresztszelő főútvonalakon, aminek része lesz a villamos visszaállítása is a Kossuth Lajos utcán és a Rákóczi úton.

A Levegő Munkacsoport is [képviselette magát](#) Brüsszelben a Velo-City kerékpáros konferencián.

Az elmúlt években sok panasz érkezett a Levegő Munkacsoporthoz a turistabuszok

budapesti forgalmával kapcsolatban. Ezért kezdeményeztük egy tanulmány elkészítését a turistabuszok által okozott környezet-szennyezés csökkentésének lehetőségeiről. A [tanulmány](#) bemutatására egy üldödemonstráción került sor, amely tüntetést a budai Várba vezető Hunyadi János út lakói szervezték a Levegő Munkacsoport segítségével, és egyúttal egy [petíciót](#) is eljuttattak a Fővárosi Önkormányzathoz mielőbbi intézkedéseket sürgetve.

Régóta aggodalmukat fejezik ki az őrmezői lakótelepen lakók és környezetvédő civil szervezetek a 4-es metró kelenföldi állomáshoz kapcsolódó közlekedési beruházások várható kedvezőtlen hatásai miatt. Amennyiben ugyanis ezek a létesítmények a jelenlegi, hivatalos tervek alapján készülnek el, jelentősen növekszik a környezetszennyezés, romlanak a lakók életkörülményei. A Levegő Munkacsoport olyan javaslatot tett, amelynek megvalósításával ezek az ártalmak elkerülhetők, ráadásul az adófizetőknek is sok pénzt lehet megtakarítani. A civil szervezet megbízta a Közlekedés Kft.-t a részletek kidolgozásával. A [tanulmány](#) bemutatására egy [lakossági fórumon](#) került sor, ahol a jelen lévő lakosok teljes támogatásukról biztosították a Levegő Munkacsoport elképzeléseit.

Júliusban látványos demonstráció keretében a Greenpeace-szel, a Magyar Kerékpáros Klubbal, a Városi és Elővárosi Közlekedési Egyesülettel és a Zöld Fiatalok Egyesülettel [közös aláírt levelet adtunk át](#) Oszkó Péter pénzügyminiszter részére, követelve az elavult, súlyosan környezetszennyező buszok cseréjét. Levelünkre két tárcsa is [válaszolt](#). A Pénzügyminisztérium kijelentette, hogy „lehetőség szerint” figyelembe veszik a civilek javaslatait, és a kormány „törekedni fog” (!) a jogszabályok betartására. A Nemzeti Gazdasági és Fejlesztési Minisztérium államtitkára viszont érdemi választ adott: a kormány elindította a Hazai Autóbuszpark Rekonstrukciós Programot, amely „hathatósan járul hozzá mind a közúti közösségi közlekedés járműparkjának korszerűsítéséhez, mind a hazai járműgyártók és alkatrész-, valamint részegységgyártó cégek kompetenciájának és versenyképességének erősítéséhez.”

Ugyanebben a hónapban [közös kampányt indítottunk](#) a Parking Kft.-vel, amely a fővá-

ros közlekedésszervező, fejlesztő és tanácsadó szakcége. Az elsősorban a teherfuvarozókat megszólító egy hónapos akció fő üzenete: „A jövőnk nem játék!” Arra hívtuk fel a figyelmet, hogy aki tehergépjárművel hajt be a városba, az eddigieknél felelősebben járuljon hozzá az élhetőbb főváros megteremtéséhez.

Augusztus folyamán [levélben kérdeztük meg](#) Bajnai Gordon miniszterelnöktől, hogy mivel indokolja a kormány a 2010-re tervezett 70 milliárd forintos elvonást a közösségi közlekedéstől. Ugyanis senki sem hiszi el a kormány magyarázatát, hogy ezáltal egy „magasabb színvonalú közlekedési rendszer valósul meg”. [Sajtóközleményben mutatunk rá](#) arra, hogy nemzetgazdasági szinten jóval kifizetődőbb a közösségi közlekedés, mint a személyautó-használat.

Az eddigi tapasztalatok alapján állítható, hogy a településeken keresztülvezető utak kiszélesítése az autóforgalom számára növelte a balesetek számát, és számottevően rontotta a település élhetőségét. Ezért a Levegő Munkacsoport és a Magyar Közlekedési Klub – [az önkormányzat kérésére válaszolva](#) – nem javasolta a Bányaterenyét keresztülszelő 21. számú főút négy-sávosra szélesítését. Helyette forgalomcsillapításra lenne szükség (ahogyan például Nyergesújfalu tette a 10. számú főúttal), valamint a települést elkerülő utat kellene megépíteni

Szeptemberben részt vettünk az [Európai Mobilitási Hét budapesti eseményeinek](#) megrendezésében. Ekkor indítottuk a [„Hagyd otthon az autód!”](#) kampányunkat, majd a [„Együtt közlekedünk”](#) kampányunkat (ld. alább, a Kampányok részénél). A hét keretében tartott, Gödöllőről induló eljutási versenyt követő sajtótájékoztatón Horváth Zsolt, a Levegő Munkacsoport igazgatója [azt hangsúlyozta](#), hogy Budapesten a közlekedési válság megoldásához egyetlen dolog szükséges: politikai akarat.

Októberben [tiltakoztunk a vasúti mellékvonalak bezárása](#) ellen. Rámutattunk, hogy ezzel kapcsolatban a közlekedésért felelős miniszter tudatosan vezeti félre a közvéleményt. Novemberben egy héten keresztül utaztak a kormány által megszüntetésre ítélt vasútvonalakon a Levegő Munkacsoport és a Magyar Közlekedési Klub által támoga-

tott [„Tour de Hongrie”](#) résztvevői. A helyi lakosokkal, utasokkal, önkormányzati vezetőikkel folytatott beszélgetéseink során meggyőződünk arról, hogy a vidéken élők nem vonalmegszüntetést, hanem jobb vasutat, jobb tömegközlekedést, megélhetési lehetőséget akarnak. A vonalmegszüntetések [külföldi körökben is megdöbbenést váltottak ki](#).

Novemberben Budapest főpolgármesterének írt [levélben](#) tiltakoztunk a BKV jegy- és bérletárainak emelése ellen, rámutatva, hogy ez nem növeli a BKV bevételeit, hanem a (fizető) utasok még nagyobb elpártolásához vezet.

[Véleményeztük](#) Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Terve (BKRFT) projektlistáját, és megállapítottuk: az alkalmazott módszertan hibás, ezért a terv olyan beruházásokat javasol, amelyek tovább rontják Budapest közlekedési helyzetét és környezeti állapotát. Ezért a 2020-ig szóló terv átdolgozását szorgalmaztuk. Álláspontunk szerint az elkövetkező évtizedben a hazai és uniós fejlesztési forrásokat nem új közlekedési óriás-beruházásokra, hanem a meglévő tömegközlekedési járművek és pályák cseréjére, korszerűsítésére, valamint a közterületek emberivé tételére kell fordítani.

Az [Európai Közúti Biztonsági Charta](#) a Kiválóság a Közúti Biztonságban Díjra csaknem 600 társadalmi szervezet közül [ötöt terjesztett elő](#) – köztük a Levegő Munkacsoportot is. A magyar civil szervezet az elismerést elsősorban azzal érdemelte ki, hogy évek óta fáradhatatlanul dolgozik a közösségi közlekedés, illetve a vasút használatáért a személy- és tehergépkocsik helyett, aminek megvalósulása esetén tizedére csökkenhet a közlekedési balesetek száma. (A díjat 2009 decemberében végül a [Pražské matky – Prágai Anyák – nevű cseh szervezetnek ítéltek oda](#), amely a gyermekek közlekedésbiztonsága terén végez elismerésre méltó tevékenységet.)

Folytattuk a 2008-ban megkezdett közös kutatásunkat a Közlekedéstudományi Intézzel, amelyre a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium adott megbízást. A kutatás témája: a közlekedés társadalmi mérlege Magyarországon.

Éghajlatvédelem – Energia

Témafelelős: Beliczay Erzsébet és Szabó Zoltán

Tevékenységünk az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklésére és az ország függőségét csökkentő energiapolitika kialakítására, elsősorban az energiatakarékosság és az energiahatékonyság javításának elősegítésére irányult. Ez egyszerre környezeti és szociális kérdés. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a kormányzat és az önkormányzatok szemléletében továbbra sem érdemi szempont az energiahatékonyság.

Közép- és Kelet-európai Éghajlatvédelmi Kampány

Az [Európai Éghajlatvédelmi Alapítvány](#) közép- és kelet-európai programjában Varga Judit képviselte a Levegő Munkacsoportot. Az egy éves program során számos találkozóra, tanácskozásra került sor hét ország (Csehország, Szlovákia, Románia, Lengyelország, Lettország, Bulgária, Magyarország) éghajlatvédelmi koordinátorainak és az Európai Unió klímaszakértőinek bevonásával. Az együttműködés során közös fellépéssel, elsősorban nyílt levéllel próbáltuk befolyásolni az EU közép- és kelet-európai képviselőit, hogy ne hátráltassák vagy gyengítsék az Európai Unió vállalásait az üvegházhatású gázok csökkentésére, illetve az energiahatékonyság javítására helyezték a hangsúlyt, mivel régióinkban ez a leghatékonyabb és legolcsóbb eszköz a szén-dioxid-kibocsátás és az energiafelhasználás csökkentésére.

Épületenergetika

A januári orosz-ukrán gázvita, a távfűtés rendkívüli drágasága és a hazai épületek nyolcvan százalékának alacsony energetikai minősége miatt a Levegő Munkacsoport folyamatosan szorgalmazta az [épületfelújításokat](#).

Részt vettünk az [Európai Környezetvédelmi Iroda \(EEB\)](#) 2010-ben is folytatódó projektjében, amely a 2002/91/EK számú épületenergetikai irányelv megszigorítását célozta. A kampány elsősorban az Európai Parlament képviselői felé irányult.

Lefordítottuk a több európai nemzetközi civil szervezet által az energiahatékonyság növelése érdekében kiadott [kiáltványt](#) „Trendi termékek – Meleg otthonok” címmel (az eredeti cím: *MANIFESTO: Cool Products – Warm Homes*).

A Levegő Munkacsoport a hazai döntéshozóknál, szakmai rendezvényeken és a médiában lobbizott. Hangsúlyoztuk, hogy nemcsak az új épületek minőségét kellene szabályozni, hanem elsősorban a meglévő közintézmények és lakóépületek energiafogyasztását kellene jelentősen csökkenteni. Ennek az importfüggőségünket mérséklő, a költségvetést és a háztartások kiadásait csökkentő, valamint a válságba került építőipart is segítő hatása lenne.

Tagszervezete vagyunk a Magyar Energhatékonsági Társaságnak (META), amely tervezőket, szakértőket és vállalkozásokat tömörít az energiahatékonyság és a megújuló energiák terjedésének elősegítésére.

[Észrevételeket](#) készítettünk a Magyar Építőanyaggyártók Szövetsége anyagához, amely a válságba jutott építési szektor megsegítésére és a lakhatási költségek aránytalan megnövekedésének ellensúlyozására keresi a megoldásokat.

Néhány nagyobb energiapolitikai téma

[Az orosz-ukrán gázválság kapcsán](#) január 7-én a gázár-támogatás ügyében levelet írtunk Bajnai Gordon miniszterelnöknek és Molnár Csaba gazdasági miniszternek. Január 9-én cikkünk jelent meg a Figyelőben „Köszönet Putyinnak” címmel az energiahatékonyság érdekében. Ezenkívül több rádió- és TV-állomás készített interjút az állásfoglalásainkkal kapcsolatban.

Február 18-án megbeszélést tartottunk az Épületfenntartási K+F Alapítvánnyal, a Gazdasági Minisztérium és az Épületfenntartók Országos Egyesülete részvételével az energiatakarékosságot szolgáló épület-felújításokról.

A **Paksi Atomerőmű** jelentős bővítésének előkészítéséről szóló határozati javaslat megfelelő előkészítés, háttér tanulmányok és érdemi vita nélkül került az országgyűlés elé. A Levegő Munkacsoport egy [módosító javaslatot](#) nyújtott be az országgyűlésnek, ame-

lyet megtárgyalt a Környezetvédelmi Bizottság. Az országgyűlés azonban figyelmen kívül hagyta a civil szervezet segítőkészségét, és megszavazta a határozatot, tovább rombolva a Tisztelt Ház tekintélyét.

A széndioxid-kvóta eladásokból befolyt bevételek felhasználásával kapcsolatban folyamatosan szorgalmaztuk az éghajlatvédelmi programok beindítását. A széndioxid-kibocsátási jogok eladása 2009-ben 28 milliárd forintos bevétellel járt, amelynek felhasználása nem volt gördülékeny. Emiatt több civil szervezettel [közösén szólaltunk fel, levelet](#) intéztünk az illetékes miniszterekhez és a miniszterelnökhöz, sürgetve a Zöld Beruházási Rendszer felállítását.

Koppenhágai Éghajlatvédelmi Konferencia előkészületeként nemzetközi szervezetekkel együtt [közös levelet](#) írtunk Bajnai Gordon miniszterelnöknek, kérve, hogy segítse elő a szigorú és jogilag kötelező érvényű megállapodás meghozatalát az üvegházhatású gázok csökkentésére.

A Levegő Munkacsoport közreműködésével a német Germanwatch szervezet 2010-ben is összeállította az [Éghajlatvédelmi Teljesítmény Indexet](#) (Climate Change Performance Index, CCPI). Az index arra tesz kísérletet, hogy mérje az országok teljesítményét az éghajlatvédelem terén.

Előadások

Február 16., Budapest Kör: előadás a városi közterületek éghajlat- és energiabarát kialakításáról.

Április 9., MTA Felolvasóterem: „[Hal helyett hálót](#)” címmel felkért hozzászólás a Heti Válasz Energia Másképpen rendezvényén.

Május 11, Budapest, [Energiabiztonság 2009](#) konferencián.

Szeptember 16., Székesfehérvár, a Gaia Környezetvédő Egyesület rendezvénye, „*Nyakunkon az éghajlatváltozás*”, Felelősségünk a városi mikroklíma kialakításában.

December 21. „*Energiabarát épületek 2030-ra*” – Zöld Államháztartási Reform előadássorozat keretében a tagszervezetek tájékoztatására,

Épített környezet

Témafelelős: Beliczay Erzsébet és Schnier Mária

Igyekeztünk fékezni a városi terjeszkedést, a vidéken élők leszakadását, valamint kerestük a megfelelő válaszokat a globális éghajlatváltozásra a települések tekintetében. Fő törekvésünk az említett célok megvalósításához szükséges pénzügyi és jogszabályi környezet létrehozása, a döntéshozók (képviselőtestületek, főépítészek, közigazgatási Intézmények) befolyásolása, valamint a lakossági tudatformálás volt. A települések élhetőségének javítása, összetettségénél fogva, az egyik leginkább időigényes tevékenységünk. Meg kell találni az egyensúlyt a gazdasági fejlődés, a foglalkoztatás, a társadalmi kohézió erősödése, valamint a környezeti állapot védelme, javítása között. A legtöbb konfliktust az okozza, hogy a közigazgatás gyakran nem képes az érdekeket azonos súllyal mérlegelni, és a közérdeket megfelelően képviselni. Legfőképpen az ingatlanfejlesztéseknél, a közlekedési problémák kezelésénél és a természeti erőforrások használatánál jelentkeznek az igazgatás gyengeségei. Legalább ennyire kritikus a privatizáció nem megfelelő szabályozása. Az önkormányzati képviselők sok helyen sajátjuknak tekintik a közösség ingatlanvagyonát. A lakosság passzivitása, a civil társadalom gyengesége ezt a két évtizede tartó folyamatot nem tudta megállítani. Nincs komoly javulás a karbantartás-üzemeltetés területén sem. Pedig az ápolatlanság nemcsak igénytelenségünket, a társadalmi tőke gyengeségét, kulturális színvonalunkat mutatja, de vagyoni károkat, az egészség és a környezet romlását is okozza.

Az épített környezettel kapcsolatban számos rendezési tervet, fejlesztéseket véleményeztünk (lásd a mellékletben). Több esetben tiltakoztunk a fejlesztések tervezett megvalósítása ellen, amikor a helyi lakosság a segítségünket kérte. Nem egy esetben a tiltakozások évekig elhúzódnak. A túlbonyolított, szakemberek által is nehezen értelmezhető szabályozás és az önkormányzatok hozzáállása sem a településen élőket, sem a távlatos fejlesztéseket [nem segíti](#).

Részt vettünk a Nemzeti Azbesztmentesítési Munkacsoport megbeszélésein. Sajnos a 2009-es évben a minisztériumok, hatáskörök átszervezése miatt az **azbesztmentesítés** még jobban [háttérbe szorult](#). Ezen a sajtó megkülönböztetett figyelme sem javított.

A **nyári hőség** mérséklésével kapcsolatban gyakran szerepeltünk a sajtóban. Tanácsokat adtunk az alkalmazkodáshoz, illetve felhívtuk a figyelmet a [várostervezés felelősségére](#).

A városfejlesztéssel és védelemmel foglalkozó szakmai civil szervezeteket tömörítő Podmaniczky Páholy alapító tagja a Levegő Munkacsoport. [Közösen tiltakoztunk](#) a VI. és VII. kerületben folyó, illetve tervezett rombolások ellen.

Több hazai és külföldi civil szervezettel közösen bíráltuk az [örökségvédelem](#) gyenge érdekérvényesítését. [Észrevételeztük](#) a készülő világörökségi törvényt.

Kiemelt ügyeink

A Nagymező utcai fák védelme érdekében több szervezettel együtt demonstráltunk március 22-én a helyszínen. Többször egyeztettünk az önkormányzattal, a Hunyadi téri zöldterület tervezőivel és a helyi lakókkal a tér felújításáról és a lehetséges finanszírozási forrásokról.

A budapesti Városháza park és a helyi kereskedelem védelmében a helyi boltok vezetőivel összefogva tiltakoztunk az ún. Városháza Fórum épületegyüttes [megépítése ellen](#). Egyebek között a Klubrádióban vitáztunk a főépítész asszonnyal március 17-én, amelyet további sajtómegkeresések követtek.

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (**Üllői úti laktanya**) szabálytalan bontása során azbeszt került a levegőbe. A munkavédelmi és környezetvédelmi felügyelőségekkel, valamint az önkormányzattal több hónapon át tartó levelezés és helyszíni bejárások után a szabálytalan bontás veszélyeit elhárították. Hasonló esetek megismétlődésének elkerülésére [ügyészségi bejelentést](#) tettünk. Március 23-án az irodánkban sajtótájékoztatót tartottunk, jelentős médiafigyelmet keltve.

A Kőbánya-Kispest közlekedési csomópontban épülő bevásárlóközpont beruházói-

val [megegyeztünk](#) a létesítmény káros hatásainak mérséklésében. Körülbelül 300 millió forint értékű többlet-beavatkozás elvégzését vállalták a Levegő Munkacsoport fellépésének eredményeként.

Részt vettünk több helyi és budapesti szervezettel közösen a **sukorói ingatlanpanama** elleni tiltakozásban. Fel szólaltunk az Agárdon rendezett tiltakozó találkozón február 25-én. Április 2-án a radiocafé közel egy órás műsorában mondtuk el a véleményünket.

Lerántottuk a leplet a Dunakeszi Auchan terjeszkedéséről, aminek kapcsán egy védett lápot akartak végleg megszüntetni. Ebben az ügyben a környezetvédelmi hatóságok a beruházó érdekeit védték, mit sem törődve az uniós és hazai jogszabályokkal.

Decemberben felvettük a kapcsolatot több szomszédos településsel a **pátyi „Golffalu”** körüli törvénytelen ségek tisztázására. Budakeszin lakossági fórumot szerveztünk a témáról, ahol több település képviselőjében jelentek meg, és tiltakoztak a beruházás ellen.

Zöldterületek

Több szakmai fórumon és a sajtó segítségével [népszerűsítettük](#) az Állami Számvevőszék 2009. szeptemberi jelentését a **városi zöldterületek** fogyásáról. Ennek kapcsán [hívtuk fel a figyelmet](#) az építési szabályozás hiányosságára: parkolót minden új létesítményhez kötelezően előírnak, ugyanakkor nem követelik meg az egészséges élet- hez elengedhetetlen zöldterületek kialakítását. Hasonlóan káros az a gyakorlat, hogy a zöldterületek ápolására a maradványelv alapján jut csak pénz.

Sajtótájékoztató keretében a **Lélegzet Alapítvánnyal** és az adományozó Szerencsejáték Zrt.-vel közösen adtuk át a Városliget fasor fővárosi kezelésben lévő szakaszának frissen beültetett fáit, amelyeket 2007-ben az utca felújítása során pénzhányra hivatkozva nem pótoltak.

Kifogásoltuk a kerületi és a fővárosi önkormányzatnál a Csepelen a régi városi kertek helyére tervezett [intenzív beépítéseket](#).

„Fenntartható városfejlődés – civil részvétel a XXI. században” címmel tartottunk előadást Sopronban a Nyugat-Magyaror-

szági Egyetem Közgazdaságtudományi Karán áprilisban. Novemberben két előadást tartottunk a Corvinus Egyetem közgazdász illetve kertész hallgatóinak a fenntartható városfejlesztés műszaki és gazdasági kérdéseiről.

Levegőtisztaság-védelem

Témafelelős: Simon Gergely

Célunk a levegőtisztaságot szolgáló szabályozás szigorításának, valamint a jogszabályok betartatásának elősegítése. A rákkeltő mikrorészecskék magas koncentrációjával kapcsolatos figyelemfelkeltő sajtókampányunkat különösen nagy lakossági érdeklődés kísérte országszerte.

Januárban [támogattuk a Fővárosi Önkormányzat által elrendelt szmogriadót](#). Felhívtuk a figyelmet, hogy egyes hivatalos álláspontokkal ellentétben [van jogi lehetőség](#) arra, hogy megbüntessék szmogriadó-rendeletet megszegő gépkocsivezetőket. Egyúttal [üdvözlöttük](#), hogy a hatóságok bizonytalankodása ellenére sokan otthon hagyták autójukat, így járulva hozzá a budapesti levegő tisztulásához.

Áprilisban arra [hívtuk fel a fővárosi önkormányzat figyelmét](#), hogy haladéktalanul tájékoztatnia kellett volna a lakosságot, hogy a levegő finompor-szennyezettsége idén már több mint 35 napon meghaladta az egészségügyi határértéket. Ez ugyanis jogszabályba ütközik, és ilyenkor az önkormányzatnak azonnal meg kell hoznia a megfelelő intézkedéseket. [Rámutattunk](#), hogy hibás, a tényekkel ellentétes volt Hagyó Miklós főpolgármester-helyettes nyilatkozata a témával kapcsolatban. Kifogásoltuk, hogy a Fővárosi Közgyűlés augusztusi ülésén [felpuhította a szmogriadó rendelet előírásait](#), így a kivételek szaporodása további gyakorlati problémákat és a korlátozások komolytalanná válását vonják maguk után.

Több levelet írtunk a környezetvédelmi hatóságoknak, rámutatva, hogy egyes új beruházások [tovább rontják a fővárosi levegő minőségét](#).

A Levegő Munkacsoport is képviseltette magát azon a [brüsszeli konferencián](#), ahol ismertették azt

a tanulmányt, amely szerint a súlyosan egészségkárosító részecskeszennyezettség miatti halálozás Magyarországon a legmagasabb a 38 vizsgált európai ország között. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség tanulmánya szerint a főleg a közlekedésből, a fűtésből és az ipari tevékenységek-ből származó porszennyezés miatt nálunk évente körülbelül 16 000 ember hal meg. Ezek az emberek átlagosan csaknem 10 évet veszítenek az életükből.

Augusztusban azzal a [kéressel fordultunk](#) a Miniszterelnöki Hivatalhoz, hogy a levegőt kevésbé szennyező anyagokat használjanak az augusztus 20-i tűzijátékhoz.

Az ózon világnapja, szeptember 16. alkalmából [sajtóközleményben](#) hívtuk fel arra a figyelmet, hogy miközben az ózonpajzsban fogy, addig városaink levegőjében sajnos növekszik az ózon mennyisége.

Részt vettünk és előadást tartottunk az EEB Tiszta Levegő Munkacsoportjának ülésén júniusban, valamint a δεχεμβρι λονδονi [szemináriumán](#). Az európai felmérések alapján [tanulmányt készítettünk](#) a hazai légszennyezettség állapotáról.

Figyelemmel kísértük a légszennyezéssel kapcsolatos uniós irányelv (CAFE) hazai végrehajtását. Az ipari kibocsátásokról szóló uniós irányelv (IPPC) felülvizsgálatához javaslatokat fogalmaztunk meg.

Vegyianyagok, növényvédő szerek

Témafelelős: Pál János, Simon Gergely

Célunk, hogy minél több emberrel ismertessük meg a mesterséges vegyi anyagok egészségügyi kockázatait, valamint a biztonságosabb vegyi anyag-használat lehetőségeit. Nemzetközi kapcsolataink segítségével véleményezzük a vegyi anyagokkal kapcsolatos szabályozásokat.

Havi elektronikus [vegyi anyag hírlevelünk](#) az interneten is elérhető.

A Zöld szervezetek Országos Találkozóján [szekció-állásfoglalást készítettünk](#) a fogyasztók egészségének hatékonyabb védelme érdekében.

Több [előadást tartottunk](#) és [nyilatkozatot adtunk](#) a háztartásokban lévő termékek és élelmiszerek kockázatos vegyianyag-tartalmáról, valamint a mérgező anyagok felhasználásáról.

[Felmérést készítettünk](#) a hazai lakosság körében, hogy megtudjuk ismereteiket és véleményüket a vegyi anyagok egészségügyi hatásairól.

Két alkalommal végeztünk országos növényvédőszer-maradék vizsgálatokat 2-2 termék 15-15 mintáján. A [tavaszi felmérés során](#) az import paprika- és a hazai eperminták között is találtunk a határértéknél szennyezettebb termékeket. A karácsonyi felmérés során a PAN Europe közreműködésével négy uniós országban végeztek elemzéseket mandarin- és salátamintákon. A hazánkban vásárolt összes termék megfelelt az uniós előírásoknak.

A Greenpeace-szel [közös kiadványt készítettünk](#) arról, hogy az uniós vegyi anyag-szabályozás (Registration, Evaluation, Authorisation and restriction of CHemicals, REACH) alapján miképp juthat a lakosság információhoz a termékekben lévő kockázatos vegyi anyagokról.

[Ismeretterjesztő kiadványt](#) készítettünk a háztartásokban is megtalálható tárgyak veszélyes vegyianyag-tartalmával kapcsolatban. A kiadványban bemutattuk a biztonságosabb felhasználási lehetőségeket.

Együttműködést kezdeményeztünk a hazai kereskedelmi láncokkal, hogy itthon is elterjedjen az a nyugat-európai gyakorlat, hogy az egyes bolthálózatok garantálják termékeik alacsonyabb permetszer-tartalmát.

Előadásokat és akciónapokat tartottunk a vegyianyag-biztonsággal kapcsolatban. Vidéki akciónapjainkat mindig egy helyi civil szervezettel együttműködve szerveztük meg. 2009. augusztus 27-én Nyíregyházán, 28-án Miskolcon, 29-én pedig a Szegei Ifjúsági Napokon tartottunk kerekasztal-beszélgetéseket az érdeklődőknek. Tájékoztató előadásokat tartottunk Budapesten, Tatabányán, valamint a Mezőföld településein is.

Részt vettünk a budapesti Sziget fesztiválon is.

Híreinket a [vegyi.blog.hu](#) oldalon is elérhetővé tettük.

Az Európai Unió vegyi anyagokkal foglalkozó jogszabályalkotási folyamataihoz (Növényvédőszer jogszabályok, REACH és a Biocid Rendelet) kapcsolódóan több nemzetközi környezetvédelmi civil szervezet-

tel is együttműködtünk, különösen a következőkkel: Európai Környezetvédelmi Iroda (European Environmental Bureau, EEB); Növényvédelmi Akcióhálózat európai és német szervezete (Pesticide Action Network Europe, PAN Europe; PAN Németország); Egészség- és Környezetvédelmi Szövetség, (Health and Environment Alliance, HEAL); Nehezen Lebomló Szerves Szennyező Vegyületektől Mentésítő Nemzetközi Hálózat (International POPs Elimination Network, IPEN).

Brüsszelben részt vettünk júniusban az EEB Higany Munkacsoport, decemberben pedig a Vegyianyag Munkacsoport szemináriumán. Részt vettünk a PAN NIC (Peszticid Nemzeti Akcióterv) munkacsoportjának párizsi ülésén is februárban, decemberben pedig előadást tartottunk a HEAL-PAN Biocid munkacsoportjának brüsszeli ülésén és a PAN szófiai éves találkozásán is.

javaslatainkat és véleményünket eljuttattuk a hazai és uniós döntéshozóknak. Több alkalommal személyesen egyeztettünk a KvVM, valamint az FVM illetékeseivel, és felvettük a kapcsolatot az új európai parlamenti képviselőinkkel.

A Levegő Munkacsoport vegyi anyagokkal kapcsolatos tevékenységeinek jelentős részét a [KEOP - 6.1.0/B - 2009 - 0003 számú vegyi anyag kampánya](#) keretében végezte, amely az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Kampányaink 2009-ben

„Hagyd otthon az autótat – kampány a fenntartható közlekedésért”

A Levegő Munkacsoport 2009 szeptemberében kezdte [„Hagyd otthon az autót!” kampányát](#) a fenntartható közlekedési módok népszerűsítésére a Közép-magyarországi Operatív Program (KMOP) keretében, az Európai Unió támogatásával. A közlekedési dugók csökkentéséért, a tisztább levegőjű Budapestért indított kampányban arra biztatják az embereket, hogy válasszák a kevésbé szennyező, gyorsabb és egészségesebb közlekedési módokat.

„Együtt közlekedünk” (Move together) – nemzetközi kiállítás és programok a Millenárison

Az Európa Bizottság támogatásával, hat európai ország részvételével valósítottuk meg az [„Együtt közlekedünk” lakossági és szakmai kampányt](#). A program célja, hogy tájékoztassa a lakosságot, milyen közlekedési kutatások folynak az EU-ban, és ezek eredményei hogyan képesek segíteni az életminőség javulását, valamint a városi közlekedés fenntarthatóvá tételét.

Kiállítás

A program keretében a Levegő Munkacsoport a Magyar Közlekedési Klubbal közösen vándorkiállítást szervezett a Millenáris Jövő Házában. Ezen túlmenően a Budapesti Közlekedési Vállalat támogatásával interaktív gyermek és ifjúsági közlekedési játékok várták hétvégenként a látogató gyerekeket a kiállítás területén. Ugyancsak az „Együtt közlekedünk” programsorozat keretében tartottak szakmai konferenciát a rendező civil szervezetek arról, hogyan lehet a közlekedés részecskecsökkentését csökkenteni Budapesten 2011-ig.

Kiadvány

A Levegő Munkacsoport [kiadványt](#) készített „Együtt közlekedünk” címmel.

Diákszéna

Az „Együtt közlekedünk” projekt keretében a Levegő Munkacsoport és a Millenáris pályázatot hirdetett a budapesti iskolákban 11-14 éves tanulók számára. A pályázat célja az volt, hogy a gyerekek képzeletük szabadon engedésével álmoldják meg, milyen városban szeretnének élni, és megfogalmazzák ajánlásukat Budapest közlekedésének javítására. A pályázat nyertes tanulói diákszénaon vitatták meg Budapest közlekedésfejlesztési terveit október 17-én a Millenáris Jövő Házában.

A hülyeség kora – kampány az éghajlatváltozás ellen

A Levegő Munkacsoport hét másik környezetvédő szervezettel – Greenpeace, Védegylet, Magyar Természetvédők Szövetsége, WWF, Vegyél Vissza, Tudatos Vásárlók Egye-

sülete, 350.org – közös együttműködésben megszervezte [A hülyeség kora](#) című környezetvédelmi játékfilm bemutatását szeptember 22-én, csatlakozva a világ több mint negyvenöt országához.

Evezős Critical Mass a Dunán

2009. május 23-án és szeptember 13-án rendeztünk vízi felvonulást az Újpesti öböl és a Margit híd térségében a Magyar Evezős Szövetséggel és a Magyar Kajak Kenu Szövetséggel közösen. A résztvevő klubok, civil szervezetek, túrázók ezzel kívánták felhívni a figyelmet a Duna használatának számtalan lehetőségére. A felvonulások keretében [kerekasztal-beszélgetéseket](#) szerveztünk a sportvezetők és politikusok részvételével, a tömegsportok, a partrendezés, a fejlesztési lehetőségek kérdéseiről.

Szakmai szervezeti tagságok, együttműködések

Gazdasági és Szociális Tanács

A [Gazdasági és Szociális Tanács \(GSZT\)](#) a nemzeti gazdasági és társadalompolitikai stratégiákról való konzultáció, a kormányzati stratégiák megvitatásának, véleményezésének független fóruma. Lukács András, a Levegő Munkacsoport elnöke 2006 óta képviseli a környezet- és természetvédelmi társadalmi szervezeteket a GSZT-ben. 2009-ben is részt vett a GSZT minden ülésén, és hozzászólt a témákhoz (esetenként többször is), amihez tudni kell, hogy a GSZT ülései általában 2-3 órát szoktak tartani, és a GSZT-nek több mint 40 tagja van. Aktívan részt vett a GSZT Civil Oldalának ülésein is.

Januárban [felszólalt a miniszterelnöki választásokról](#).

„A pályázati rendszer jelenleg továbbra sem a jó fejlesztéseket, hanem a jó pályázatokat díjazza csak.” „Úgy tűnik, a megvalósult beruházások kétharmada a pályázat nélkül is megvalósult volna.” „Az értékelések említenek olyan eseteket is, ahol az ágazati szabályozás kifejezetten szembe ment a fejlesztési célként kitűzött eredményekkel (például utalhatunk az NFT-ből támogatott 35 olyan iskolára is, amelyek az-

óta bezárásra kerültek).” Ezeket és számos további bíráló megállapítást tartalmaz [A magyar fejlesztéspolitika alapkérdései](#) című tanulmány, amelyet a Gazdasági és Szociális Tanács rendelt meg, és amelynek előzetes vitáját júniusban rendezte meg a Magyar Közgazdasági Társaság. A rendezvényen részt vettek a Levegő Munkacsoport képviselői is, akik saját tapasztalataikkal és számításaikkal erősítették meg: a tanulmányban leírtak jól jellemzik az uniós támogatások helyzetét.

Júliusban a GSZT felkérésére az Országházban Lukács András részt vett és felszólalt a Gazdasági és Szociális Tanácsok Világszövetségének éves konferenciáján.

A GSZT felkérésére állásfoglalás-tervezetet készített „[A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács jelentése a magyar társadalomnak](#)” című anyagról. Mivel a GSZT ülésén a jelentésről éles vita bontakozott ki, és a jelenlevők nem tudtak egyezsége jutni, végül állásfoglalás sem született.

Szeptemberben a GSZT ülésén Bajnai Gordon miniszterelnök számolt be a kormány tevékenységéről és terveiről. Mivel ennél a napirendi pontnál csak a GSZT négy oldalának az elnökei kaptak szót, Lukács András [véleményét](#) írásban jutatta el a miniszterelnöknek és a GSZT összes tagjának.

Novemberben részt vett azon a szűkebb körű szakértői megbeszélésen, amelyen a társadalmi párbeszéd továbbfejlesztésének lehetőségeit vitatták meg.

Javaslatára a GSZT kutatást kezdeményezett a zöld gazdaságélénkítés lehetőségeiről. (A tanulmány várhatóan 2010 júniusára készül el.)

A Civil Oldal képviselőjében Lukács András tagja a GSZT Társadalmi Felelősség munkacsoportjának. A munkacsoportnak 2009-ben egy ülése volt, amelyen a már korábban elfogadott [ajánlás](#) terjesztésének, tudatosításának lehetőségei kerültek megvitatásra.

Szintén a GSZT tagjaként vett részt a Gazdasági Versenyképesség Kerekasztal (GVK) munkájában, ahol számos anyagot véleményezett, illetve javaslatokat terjesztett elő.

Ezen tevékenységéről a Google-ben a „Lukács András site:http://versenykepesség.magyarorszagholnap.hu/” kereséssel lehet részletesebb tájékoztatást találni.

Országos Környezetvédelmi Tanács

Témafelelős: Szabó Zoltán

Szabó Zoltán az Országos Környezetvédelmi Tanács civil delegáltjaként a Tanács elé kerülő kormányanyagokat véleményezte, közreműködött állásfoglalások kialakításában. 2009-ben a főbb témák a következők voltak: Nemzeti Természetvédelmi Alapterv, Nemzeti Éghajlatváltozási Program és stratégiai környezeti vizsgálata (SKV), Nemzeti Környezetvédelmi Program 2009-2014 (NKP III) és SKV-ja, Vízyűjtő-gazdálkodási tervezés, Bős-Nagymaros, Zöld Beruházási Rendszer, Erdő törvény, Országos Hulladékgazdálkodási Terv, termékdíj, a fenntartható fejlődés.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Monitoring Bizottsága (ÚMFT MB)

Végrehajtás Operatív Program (VOP)

Beliczay Erzsébet második éve volt a [VOP MB-ben](#) a környezetvédő civil szervezetek delegáltja. Az MB két ülésén elsősorban a túlzott adminisztrációs terhek mérséklését és a források fenntartható fejlődést jobban szem előtt tartó felhasználását szorgalmazta. Véleménye szerint a válságban különösen fontos lett volna a gazdasági szervezeteknek nyújtott közvetlen támogatások helyett piacot bővíteni a munkahelyek megtartását elősegítő felújításokkal, takarékosabb közszolgáltatásokat eredményező – és így szociális problémákat is mérséklő – projektek támogatásával. Az ülések jegyzőkönyve az NFÜ honlapján olvasható.

Környezet és Infrastruktúra Operatív Program (KIOP)

A 2003-2006 közötti első Nemzeti Fejlesztési Terv periódusban (NFT I.) a KIOP MB civil delegáltja volt Beliczay Erzsébet. A Program végleges lezárására 2010-ben kerül sor. A 2009. évben a Bizottság a projektek befejezésével, elszámolások ellenőrzésével és a megvalósulások [elemzésével](#) foglalkozott.

TANULMÁNYOK ÉS EGYÉB KIADVÁNYOK

Tanulmányok, tájékoztató kiadványok

- **Ökoszociális államháztartási reform: kiút a válságból** (a Nemzeti Érdek 2008. téli számában megjelent tanulmány; írta: Lukács András)
- **Város, vidék, vasút – Nyolc sikertörténet a térségi vasúti közlekedésben** (a német Szövetség a Vasútért új kiadványa, amelyet most magyarul közösen jelentetett meg a Magyar Közlekedési Klub és a Levegő Munkacsoport)
- **Közlekedjük ésszerűbben – Út a városi közlekedés új kultúrájához: A közlekedés részecskeszennyezésének csökkentési lehetőségei Budapesten 2011-ig** (tájékoztató füzet a „Közlekedjünk együtt!” kampány keretében; írta: Lukács András)
- **Urban regeneration in Budapest** (angol nyelvű tanulmány a józsefvárosi és a ferencvárosi városrehabilitációs gyakorlatokról a New York-i székhelyű Közlekedés- és Fejlesztéspolitikai Intézet felkérésére; írta: Beliczay Erzsébet)
Az állami szerepvállalás és a szemléletformálás az energiatakarékosság területén (a tanulmányban két forgatókönyvet dolgoztunk ki, a szokásos üzletmenetet és egy éghajlatvédelmi forgatókönyvet; írta: Szabó Zoltán)
- **Az adórendszer átalakítása a környezet védelme és a versenyképesség javítása érdekében** (Szerző: Lukács András. A tanulmány [A magyar gazdaság versenyképessége 2007-2009](#) című, 314 oldalas kötetben jelent meg, amely szemelvényeket tartalmaz a Gazdasági Versenyképesség Kerekasztal tanulmányaiból és javaslatáiból.)
- **Hétköznapi mérgeink** (44 oldalas tájékoztató anyag a „Vegyszerezett világ – kampány a fenntartható vegyi anyag használatért” keretében; írta: Hajtman Ágnes, Markovics Vera, Pál János, Simon Gergely, Ujhelyi Kata, Vizi Orsolya).
- **Távfűtött települések – energiatudatos fogyasztók** (a tanulmányt írta: Beliczay

Erzsébet; közreműködött: Pavics Lázár, Péterffy Ágoston, Szabó Zoltán)

- **Díjazzuk a kamionokat? A nehéz tehergépkocsik kilométer-arányos útdíjáról** (írta: Lukács András)
- **Gazdasági eszközök a fenntartható területfejlesztéshez** (tájékoztató füzet, írta: Beliczay Erzsébet és Pál János)
- **Dugó vagy dugódíj?** (írta: Lukács András)
- **Káros vegyszerek a mindennapi termékekben?** (a Greenpeace-szel közösen megjelentetett népszerűsítő szóróanyag)

Elektronikus hírlevelek

- **Lélegzetnyi** (szerkesztette: Lukács András és Szép Zsuzsanna, majd Lukács András és Varga Judit), megjelenik havonta
- **Vegyi anyag hírlevél** (szerk. Pál János), megjelenik havonta
- **Green Budget News**, negyedévente megjelenő európai hírlevél a zöld költségvetésről a Német Zöld Költségvetés Szövetség gondozásában, amelynek a szerkesztésében a Levegő Munkacsoport is részt vesz.
- **Körlevél** a Levegő Munkacsoport tagszervezetei és a Szakértői Testület tagjai részére (megjelenik havonta-kéthavonta)

Külföldi tanulmányok ismertetése

Témafelelős: Lukács András

Folytattuk a Levegő Munkacsoport témáihoz kapcsolódó külföldi tanulmányok ismertetését. 2009-ben a következő tanulmányokról készítettünk rövid összefoglalót:

- **Az éghajlatvédelem hatása a foglalkoztatásra** (Az Európai Szakszervezeti Szövetség megbízásából készült tanulmány szerint az éghajlatvédelem több munkahelyet hoz létre, mint amennyit megszüntet.)
- **A tehergépkocsik környezeti költségei az Európai Unióban** (A neves holland kutatóintézet, a CE Delft által készített tanulmány szerint a tehergépkocsik üzemeltetői egyáltalán nem fizetik meg az általuk okozott évi 90 milliárd eurós környezeti és egészségi kárt.)
- **Az energiahatékonyság javítása kifizetődő** (A Nemzetközi Energia Ügynökség tanulmánya szerint az energiahá-

tékonyság javítása azonnali és jelentős eredményeket hoz, így elsősorban ilyen módon lehetne fékezni az éghajlatváltozást. Ráadásul ez sokkal kevesebbe kerül, mint az energia fogyasztása.)

- **Rohamosan nőnek az éghajlatvédelmi beruházások a világon** (A Deutsche Bank új tanulmánya konkrét példák sorával bizonyítja, hogy a világ számos országában a gazdasági válság és az éghajlatváltozás kezelését mind szorosabban összefüggő feladatként kezelik.)
- **A közúti áruszállítás külső költségei érvényesítésének hatásai a vasútra** (Az Európai Vasúttársaságok és Infrastruktúra Üzemeltetők Közössége tanulmánya szerint az Európai Unióban a távolsági teherszállítás jelentős része átterelődne a vasútra, amennyiben az áru fuvarozás környezeti és egyéb kárait megfizettetnék azok okozóival.)
- **Gumiabroncsok: lehetne kevesebb baleset, benzinfogyasztás, levegőszennyezés** (Az Európai Közlekedési és Környezetvédelmi Szövetség szerint a gumiabroncsokra vonatkozó előírások szigorítása nem-

csak a közlekedésbiztonságot javítja, hanem hozzájárul az üzemanyag-fogyasztás – és így a széndioxid-kibocsátás – csökkentéséhez is.)

- **A brit éghajlatvédelmi törvény** (A Magyarországon jelenleg előkészítés alatt álló éghajlatvédelmi kerettörvényhez mintát adhat a 2008-ban elfogadott brit klímavédelmi törvény.)

Lélegzet folyóirat (év közben megszűnt)

Főszerkesztő: Mán-Várhegyi Réka

A **Lélegzet** folyóiratnak 2009-ban egy száma jelent meg: a Környezet- és Természetvédő Társadalmi Szervezetek Országos Találkozója készült el, a jog és a környezet kapcsolatával foglalkozott. Egyúttal ez volt a **Lélegzet** utolsó száma. Elsősorban a pénzügyi helyzet indokolta megszüntetését. Másrészt nyilvánvalóvá vált, hogy ugyanazokat az erőforrásokat sokkal hatékonyabban tudjuk felhasználni, ha azokat elektronikus tájékoztatásra fordítjuk (honlap, elektronikus hírlevél, illetve levelezés). A 17 éven át rendszeresen megjelent folyóirat számai a [honlapon](#) továbbra is hozzáférhetők.

A LEVEGŐ MUNKACSOPORT SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE 2009 DECEMBERÉBEN

KÖZGYŰLÉS: 131 tagszervezet				
Szakértői Testület: 110 fő	ELNÖKSÉG: Elnök Elnökhelyettesek (3 fő) Elnökségi tag (1 fő)			Felügyelő Bizottság: 3 fő
Igazgató				
Pártoló tagok	Programvezetők: 8 fő (6 főállásban, 1 megbízással, 1 vállalkozó)	Sajtófelelős: 1 fő Kommunikációs munkatárs: 1 fő	Környezeti Tanácsadó Iroda: 2 fő	Gazdasági részleg: 1 fő
	Civil kapcsolatok: 1 fő			

MELLÉKLET

Épített környezet – Környezetvédelmi eljárásokban való részvételünk

Témafelelős: Schnier Mária

Beadványok a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséghez (KDvKTVF):

Településrendezési ügyekben:

Január:

- Véleményezés a Budapest V. kerület József nádor téren tervezett mélygarázs előzetes vizsgálati dokumentációjáról
- Véleményezés a Szentendre 8906/11-12, 8906/17-20, 8906/22 hrsz. ingatlanokon tervezett bevásárlóközpont előzetes vizsgálati dokumentációjáról

Április:

- Véleményezés a Bp. V. ker. Kossuth Lajos tér, hrsz. 24893 alatti ingatlanon tervezett mélygarázs előzetes vizsgálati dokumentációjáról

Május:

- - Észrevételek az „Álomsziget” környezeti hatásvizsgálati eljárásának keretében

Augusztus:

- Észrevételek az Öböl XI. Ingatlanhasznosító Beruházó és Szolgáltató Kft. Beruházó által tervezett, a Budapest, XI. kerületi Lágymányosi öböl és környékének előzetes vizsgálati eljárásáról
- Észrevételek a Kistarcsa, Nagytarcsai út 6. hrsz.: 0259/10 T and A Kft. inert hulladék hasznosító előzetes vizsgálati dokumentációjáról

November:

- A Levegő Munkacsoport tájékoztató közlése a Bp. XI. ker. 4-es metróvonal I. szakasz – Kelenföldi pályaudvar és térsége Kelenföld nyugati kijárat – Őrmező M1-M7 közös bevezető szakaszához kapcsolódó úthálózat, autóbusz végállomás,

P+R parkoló létesítésének környezeti hatásvizsgálatával kapcsolatban

- A Levegő Munkacsoport tájékoztató közlése az Öböl XI. Kft által tervezett Bp. XI. Lágymányosi Öböl és környéke előzetes vizsgálati eljárásának keretén belül a Beruházóval folytatott tárgyalásról
- Légszennyezés mérésének kérése az „Újbudai Városcsopont” körüli utcákban

Termőföld védelmi ügyekben:

Január:

- Véleményezés a Bugyi külterület 01285/11 hrsz., 01285/12 hrsz. és 01285/14 hrsz. területeken tervezett kavicsbánya előzetes vizsgálati dokumentációjáról
- Információt kérő levél a KDvKTVF igazgatójától a Dél-Pest megyei térség kavicsbánya telkeivel kapcsolatban

Május:

- Véleményezés Délegyháza 090/2, 090/4-44, 0107/7-8, 0107/10-31, 0107/53-54 hrsz. ingatlanokon tervezett kavicsbánya környezeti hatásvizsgálati eljárásában
- A Levegő Munkacsoport Elnökségének döntése a Délegyháza 0129/7, 9-22, 27, 28, 30, 32, 38, 39, 52-55, 111-116, 0133/13-20, 0134, 0135/3-12, 0136, 0137/35-39, 0137/45, 0140/4 hrsz. ingatlanokon tervezett kavicsbánya előzetes vizsgálati eljárásának keretében

Június:

- Észrevételek a Délegyháza 0129/7, 9-22, 27, 28, 30, 32, 38, 39, 52-55, 111-116, 0133/13-20, 0134, 0135/3-12, 0136, 0137/35-39, 0137/45, 0140/4 hrsz. ingatlanokon tervezett kavicsbánya előzetes vizsgálati eljárásának keretében

Augusztus:

- Észrevételek Majosháza IV. kavics védneű bánya előzetes vizsgálati dokumentációjáról
- Észrevételek és javaslatok Kiskunlacháza 044/89-111 hrsz. ingatlanokon tervezett kavicsbánya hatásvizsgálati eljárásának keretében megtartott közmeghallgatással kapcsolatban
- A Levegő Munkacsoport Elnökségének

döntése az Alsónémedi-Ócsa külterületén tervezett kavicsbánya előzetes vizsgálati eljárásával kapcsolatban

- Észrevételek Kiskunlacháza XXI. Homokkavics védneű bányatelken tervezett bányászati tevékenység előzetes vizsgálati dokumentációjáról
- Kérelem a Kiskunlacháza 0437/2, 0441/111-112, 0441/20-89 hrsz. területekre tervezett kavicsbányára kiadott környezetvédelmi engedély felfüggesztésére

Szeptember:

- Véleményezés Alsónémedi-Ócsa külterületén tervezett kavicsbánya előzetes vizsgálati dokumentációjáról

December:

- Észrevételek a Taksony V. kavicsbánya bővítésének környezeti hatásvizsgálati dokumentációjával kapcsolatban

Zöldterület védelmi ügyekben:

Július:

- Véleményezés a Mid Atlantic Nine Kft.-nek a Duna Ipoly Nemzeti Park és egyúttal Natura 2000 területre, a Dobogókő Zsivány-szikla környékére tervezett filmforgatáshoz kért engedély kérelmével kapcsolatban

Beadványok az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőséghez:

Településrendezési ügyekben:

Június:

- Fellebbezés a Veszprém-Szentkirályszabadja repülőtérrel kapcsolatban hozott Határozat ellen

Augusztus:

- Fellebbezés az Álomsziget projekt környezeti hatásvizsgálati eljárásának keretében hozott Határozat ellen

Termőföld védelmi ügyekben:

Február:

- Fellebbezés Alsónémedi 061/8 hrsz. erdőterület nem termőföldként történő további hasznosításával kapcsolatos Határozat ellen

Március:

- Fellebbezés a Bugyi külterületén, a Szitytyó csatorna mentén a Bugyi 01630/1-19, 21-34, 36, 42-45, 01631/2a-b, 01630/48 hrsz. ingatlanokon tervezett kavicsbánya ügyében hozott Végzés ellen
- Fellebbezés az Alsónémedi 0243/6-250 hrsz. ingatlanokon tervezett kavicsbánya ügyében hozott Határozat ellen
- Fellebbezés a Bugyi 01161/22 hrsz. ingatlanon tervezett kavicsbánya ügyében hozott Határozat ellen

Június:

- Fellebbezés az Ócsa 0490/18, 23-24, 27-28, 31-32, 35-53, 56-57, 60-61, 64-65, 68-69, 73-74, 77, 80-82 hrsz. kavicsbánya ügyében hozott Határozat ellen

November:

- Beavatkozási szándék közlése a KŐKA Kft. bírósági felülvizsgálati kérelmével kapcsolatban, az OKTVF pernyertessége érdekében

Keretövezet átsorolási eljárásokban (FSZKT eseti módosítások) való részvételünk

Beadványaink a Fővárosi Főépítészeti Irodához az alábbi területekre vonatkozóan 2009-ben

Február:

- Bp. XIII. kerület Frangepán utca – Üteg utca – Petneházy utca – Hajdú utca által határolt területre (előzetes vélemény)
- Bp. XIII. kerület Városcsöveg, Váci út – Árbóc utca – Esztergomi út – Róbert Károly körút által határolt területre (előzetes vélemény)

Március:

- Bp. X. kerület Horog utca – vasúti delta és Kőér utca által határolt területre
- Bp. XIII. kerület Esztergomi út – Dagály utca – Róbert Károly körút – Népfürdő utca – Róbert Károly körút (hídfelhajtó) által határolt területre
- Bp. XIII. kerület Városcsöveg, Váci út – Árbóc utca – Esztergomi út – Róbert Károly körút által határolt területre
- Bp. II. kerület, Pasaréti út – Riadó utca – Húvösvölgyi út – Hídász utca által határolt területre

November:

- Bp. X. kerület Fehér út keleti oldal (Fehér út – Gyakorló utca – Keresztúri út – MÁV vasútvonal által határolt területre
- Bp. XX. Kerület, M5 autópálya – Erzsébet csatorna – Nagykőrösi út – Szentlőrinci út által határolt területre
- Bp., XX. Kerület, Köves út – Szentlőrinci út menti területre

Április:

- Bp. XII. kerület Kelet-Hegyvidék és Dél-Hegyvidék egyes telkeire vonatkozó

Május:

- Bp. X. kerület Hős utca – Pongrácz út – Csilla utca – Gyöngyike utca – Salgótarjáni út – Zách utca – által határolt területre
- Bp. II. kerület Pesthidegkút – Ófalu
- Bp. XVIII. Kerület Ganz Ábrahám utca – Halomi út – közigazgatási határ – Kerékkötő utca által határolt „F1” jelű fejlesztési területre

Június:

- Bp. XV. Kerület Kolozsvári úti piac és környékére
- Bp. XXIII. Kerület, Soroksári elkerülő út menti „F1” jelű fejlesztési területre (előzetes vélemény)
- Bp. XIII. kerület Frangepán utca – Üteg utca – Petneházy utca – Hajdú utca által határolt területre

Július:

- Bp. XVIII. Kerület, Péterhalmi út 8. sz. alatti, 145200 hrsz. területre
- Bp. XXI. Ráckevei Duna – Gubacsi híd-Duna u. – Ady Endre út – Előd utca – Corvin út – Szabadkikötő út

Augusztus:

- Bp. XV. Kerület M3 autópálya kivezető szakasza, Mogyoród útja – Városcsöveg utca, Felsőkert utca által határolt területre, mellékelve a kerületi főépítészhöz írott véleményezésünk

Szeptember:

- Bp. IX. kerület – Duna Passage

Október:

December:

- Bp. XXII. Kerület: Anna utca óvoda, Anna utca, Katona utca, Pék utca, volt homokbánya területekre
- Bp. XXII. Kerület, Terv utca – Gyula vezér út – XVII. Utca – Klauzál Gábor utca – Park utca által határolt területre
- Bp. XXI. Kerület Szent István út – Erdőalja út – Völgy utca – Béke tér által határolt Csepel SC területének TSZT és FSZKT módosítása
- Bp. XI. kerület Vasvári laktanya területére

Egyéb leveleink a Fővárosi Főpolgármesteri Hivatalhoz:

A Közmű Ügyosztályhoz intéztünk kérdést az épülő Központi Szennyvíztisztító működése által keletkező szennyvíziszap elhelyezésével kapcsolatban.

**A LEVEGŐ MUNKACSOPORT
PÉNZÜGYI BESZÁMOLÓJA
A 2009. ÉVRŐL**

A LEVEGŐ MUNKACSOPORT 2010. évi munkaterve

2010 az évek óta tartó gazdasági válság, a parlamenti és önkormányzati választások, valamint a spanyol-belga-magyar európai elnökségi trió munkájának az éve. 2010-ben kell leegyeztetni és elkészíteni, 2011 első felében pedig elfogadtatni a magyar elnökségnek az Európai Duna Stratégiát. Eddigi tevékenységeink folytatása mellett ennek környezeti hatásaival és az ezzel kapcsolatos feladatokkal is foglalkozunk. A legfontosabb teendők azonban továbbra is az éghajlatváltozásra és a fenntarthatatlan globális fejlődés kihívásaira adandó válaszok. A probléma nagyon összetett, és a Levegő Munkacsoport minden eddigi tevékenységéhez szorosan kapcsolódik. Egyre többen osztják azt a véleményt, hogy nem elég csökkenteni a kibocsátásokat, és alkalmazkodni a változó időjáráshoz. A gazdasági rendszert és a fogyasztói szokásokat is gyökeresen át kell alakítani. Ezt kell felismertetni globális szinten. A lakosság és a döntéshozók szemléletének formálása mellett zöld gazdaságot kell létrehozni a világban, a jelenlegi, a természeti erőforrásokat pazarló, energiafalo és a társadalmakat csak „termelési tényezőnek” tekintő rendszer helyett.

I. Általános

1. Folyamatosan dolgozunk annak érdekében, hogy megvalósuljanak azok a célok, amelyeket a Környezet- és Természetvédő Szervezetek Országos Találkozója kitűztek.
2. Javítjuk tájékoztatási tevékenységünket a lakosság, a sajtó és a döntéshozók felé egyaránt. Ezen belül kiemelt feladat, hogy Lélegzetnyi című havi elektronikus hírlevelünk segítse az olvasót eligazodni az időszerű kérdések környezetvédelmi vonatkozásaiban. Jelentősen bővítjük a hírlevél olvasóinak számát. A lap fő célcsoportjai a média, a felsőoktatási intézmények hallgatói, a politikusok, az üzleti élet középvezetői, a környezetvédelmi kérdésekkel foglalkozó szakértők, valamint a civil szervezetek.
3. Minden kedden 16 és 18 óra között lehetőséget biztosítunk irodánkban tagszervezeteink képviselői részére a Szakértői Testületünkkel való találkozásra és tapasztalatcserére. Előzetes egyeztetés alapján ilyen találkozókra máskor is sor kerülhet.
4. Havonta-kéthavonta megjelentetjük Körlevelünket tagszervezeteink és a Szakértői Testület tagjai részére.
5. Jelentősen növeljük tagjaink számát.
6. A tevékenységi körünket érintő témákban részt veszünk a jogalkotási folyamatokban.
7. Rendszeres kapcsolatot tartunk az Európai Unió érintett intézményeivel.
8. Folyamatos kapcsolatot tartunk az érintett tárcák és egyéb hatóságok illetékeivel.
9. Különös figyelmet fordítunk a népegészségügyi és környezet-egészségügyi kérdésekre, illetve a települések környezeti minőségére.
10. Foglalkozunk a sport területén meglévő környezeti problémákkal.
11. Fenntartjuk és működtetjük Környezetvédelmi Tanácsadó Irodánkat.
12. Szakmai és egyéb rendezvényeket szervezünk a vélemények és információk cseréjének elősegítésére.
13. Tagszervezeteinken keresztül is folyamatosan figyelemmel kísérjük a helyi önkormányzatok környezetvédelmi programjait, ezek tervezését és teljesítését.
14. Évente legalább egy alkalommal összehívjuk a Levegő Munkacsoport Szakértői Testületének ülését.
15. Szakmai segítséget nyújtunk a környezeti nevelési, iskolai programok megvalósításához.
16. Külföldi hivatalos útjainkról minden alkalommal tájékoztatást adunk Körlevelünkben, illetve a Lélegzetnyi hírlevelünkben.
17. Komoly hangsúlyt helyezünk a szervezetfejlesztési kérdésekre.
18. Honlapunkat folyamatosan frissítjük, fejlesztjük, azon továbbra is közzétesszük közérdeklődésre számot tartó anyagainkat.

II. Állami költségvetés és

adórendszer

1. Folytatjuk szakmai és tájékoztató munkánkat a költségvetés és az adórendszer környezetbarát átalakításáért.
2. Elkészítjük alternatív költségvetési javaslatainkat a 2011. évre.
3. Folytatjuk munkánkat annak érdekében, hogy minél pontosabb kimutatás készüljön a súlyosan környezetszennyező és egészségkárosító tevékenységeknek nyújtott állami támogatásokról. Részt veszünk az ezzel összefüggő szakmai és tájékoztató munkában.
4. Szorgalmazzuk a fenntartható területfejlesztést elősegítő gazdasági ösztönzési rendszer és szabályozók kidolgozását.
5. Lehetőségeink szerint folyamatosan figyeljük az állami források felhasználásának alakulását, és szükség szerint javaslatokat teszünk ezzel kapcsolatban.
6. Szorosan együttműködünk azokkal a hazai és külföldi személyekkel és szervezetekkel, amelyek szintén a zöld államháztartási reform megvalósításáért tevékenykednek. Ezen belül tovább folytatjuk aktív részvételünket az Európai Környezetvédelmi Iroda (EEB) kampányában a környezetvédelmi pénzügyi reformért. Aktívan közreműködünk az Európai Zöld Költségvetés Projekt megvalósításában. Budapesten rendezzük meg a projekt éves konferenciáját.
7. Az EU kiemelt kutatási projektjeként (Exiopol) részt veszünk a környezeti külső költségek (externáliák) vizsgálatában. (Az úttörő kutatás mikro-, szektorális és makroszinten kísérel meg módszertant kidolgozni azoknak a környezeti károknak a meghatározására, amelyeket a gazdasági döntéshozatali rendszer jelenleg még nem tud kezelni.)

Részt veszünk a Német Zöld Költségvetés Szövetség (FÖS) gondozásában megjelenő elektronikus hírlevél, a *Green Budget News* szerkesztésében és terjesztésében.

III. Közlekedés

1. Kampányt szervezünk a fővárosi közlekedés javításáért, környezetbarátabbá tételéért.
2. Sürgetjük a tömegközlekedés finanszírozási gondjainak tartós rendezését, és ennek érdekében javaslatokat készítünk.
3. Szorgalmazzuk a Budapesti Közlekedési Szövetség mielőbbi valódi megalakítását.
4. Fellépünk annak érdekében, hogy a tervezett 4-es metróhoz kapcsolódó létesítmények a környezetvédelmi, gazdasági és közlekedési szempontból egyaránt a legelőnyösebb módon épüljenek meg.
5. Folytatjuk tevékenységünket a tehergépkocsik fővárosi behajtási díjának hatékonyabb alkalmazása érdekében, valamint a dugódíj mielőbbi bevezetése érdekében, továbbá a parkolási rendszer átalakításáért.
6. Folytatjuk kampányunkat a vasúti közlekedés javításáért.
7. Folytatjuk „A sínek tovább bírják” kampányunkat annak érdekében, hogy az árufuvarozást egyre növekvő mértékben helyezzék át közútról vasútra, elősegítjük a kombinált fuvarozás nagyobb mértékű térhódítását.
8. Meghívás esetén részt veszünk a MÁV által szervezett fórumokon, és felszólalunk a környezetbarát közlekedési módok érdekében.
9. Folytatjuk szakmai és tájékoztató tevékenységünket a közlekedés külső költségeinek megismertetésére, és szorgalmazzuk, hogy ezeket fokozatosan építsék be az árakba, különös tekintettel a nehéz tehergépjárművekre.
10. Figyelemmel kísérjük az országgyűlés, a kormányzat, a helyi önkormányzatok és a regionális fejlesztési tanácsok tevékenységét a közlekedés terén, és véleményyt nyilvánítunk, javaslatokat dolgozunk ki a környezetvédelmet is érintő kérdésekben.
11. Segítjük a társadalmi részvétel erősítését a közlekedést érintő döntéseknél. Ezen belül közreműködünk a közlekedési tárcával folytatott érdekegyeztetésben, és szorgalmazzuk a Budapesti Közlekedési Fórum munkájának felújítását.
12. Fokozottabb figyelmet fordítunk a zöldterületek védelmére, különös tekintettel a közúti gépjárművek okozta növényzetkárosításokra és a közlekedés helyfoglalására.
13. Folytatjuk tevékenységünket a városi forgalom csillapításáért, és ezen belül

különösen a 30 km/h sebességkorlátozó sáv övezetek bevezetéséért, valamint általában a gyalogos közlekedés feltételeinek javításáért. Felvilágosító tevékenységet végzünk a személygépkocsi-használat csökkentése érdekében.

14. Erősítjük együttműködésünket a kerékpáros szervezetekkel a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása érdekében.
15. Nemzetközi együttműködéssel dolgozunk annak érdekében, hogy a további magyarországi autópálya-építések helyett a vasutat fejlesszék, illetve hogy a közúti óriás beruházásokra előirányzott pénzüsszegeket inkább a meglévő közlekedési hálózatok hatékony üzemeltetésére, fenntartására és felújítására fordítsák.
16. Figyelemfelkeltéssel, tudatformálással is igyekszünk korlátozni az útépitések tájromboló, fragmentáló hatását, különös tekintettel a 10-es útra és az M0-s autópályára. Figyelemmel kísérjük az autópálya-építésekre vonatkozó terveket, tekintetbe véve az érintett lakosság és terület környezet- és egészségvédelmi szempontjait. Szükség esetén jogi eljárást kezdeményezünk, illetve támogatunk.
17. Figyelemmel kísérjük a kormány és az önkormányzatok területfejlesztési politikáját, különös tekintettel a közlekedés alakulására. Folyamatosan értékeljük az eredményeket, és észrevételeinket, javaslatainkat eljuttatjuk az érintettekhez.
18. Szorgalmazzuk közlekedési és környezetvédelmi Műszaki Irányelvek kidolgozását a bevásárlóközpontok, üzemanyag-töltő állomások, mélygarázsok és egyéb forgalomvonzó létesítmények tervezéséhez.
19. Aktívan részt veszünk az Európai Mobilitási Hét, illetve az Európai Autómentes Nap budapesti és vidéki rendezvényeinek szervezésében és lebonyolításában.
20. Szorgalmazzuk a regionális repülőterek fejlesztéséről szóló koncepció haladéktalan felülvizsgálatát, az ilyen célra történő állami támogatások teljes felszámolását.
21. Szorgalmazzuk az utak sózásának számottevő csökkentését és a síkosság-mentesítés más módszereinek alkalmazását.

zását.

22. Bővítjük és elmélyítjük nemzetközi kapcsolatainkat, különösen az Európai Közlekedési és Környezetvédelmi Szövetséggel (T&E) és annak tagszervezeteivel, továbbá a Közlekedés- és Fejlesztéspolitikai Intézettel (ITDP). Továbbra is aktívan közreműködünk az ITDP Európai Társaságának tevékenységében.

IV. Területgazdálkodás, építésügy

1. Budapest és környéke fejlesztése és szabályozása
2. Folytatjuk véleményező munkánkat az önkormányzatok szabályozási terveire és egyéb fejlesztéseire vonatkozóan. Részt veszünk a Fővárosi Szabályozási Keret-terv (FSZKT) és Budapest Településszerkezeti Terve (TSZT) – a Fővárosi Önkormányzat Főpolgármesteri Hivatal Főépítési Irodája által lebonyolított – eseti módosításainak véleményezési eljárásában, különös tekintettel a csereerdő-területek biztosítására.
3. A budapesti kerületek településrendezési eljárásai közül továbbra is főleg az I., II., XI., XII., XIII., XIV., XV. és XXI. kerület szabályozási terveit véleményezzük, de szükség esetén bejelentkezünk más kerületek eljárásaiba is. Például a VIII. kerület vonatkozásában a Múzeumkert sorsát feltétlenül figyelemmel fogjuk kísérni, valamint a XVIII., valamint a XIX. kerületi kertvárosokat érintő terveket is, kapcsolatot tartva a CÉFO-val (Civilek Érdekvédelmi Fóruma Kispestért), és felvesszük a kapcsolatot a XVIII. kerületi „Zöldsorompó” egyesülettel is.
4. Figyelemmel kísérjük az egyes bevásárlóközpontok beruházóival a lakosság érdekében aláíratott környezetvédelmi vállalások teljesítését (R-CO, ECE). A hasonló, óriástömb-szerű, valamint nagy sűrűségű beépítési tervek megvalósítása ellen továbbra is fellépünk. A Budai-hegység és a Pilisi-hegység településeinek jelentkező beruházási tervekkel kapcsolatban tovább erősítjük együttműködésünket a helyi társadalmi szervezetekkel (Páty óriás beruházás, Dunakeszi stb.).
5. Zöldterületek, alkalmazkodás az éghaj-

- latváltozáshoz
6. Elősegítjük a fák, zöldfelületek védelmét a településeken és környékükön. Szorgalmazzuk újabb zöldfelületek kialakítását. Sürgetjük, hogy tovább szigorítsák a fák védelméről szóló előírásokat. Szakmai tanácskozást szervezünk favédelmi témában az új vizsgálati módszerekről.
 7. Folytatjuk tudatformáló tevékenységünket a városi mikroklíma javításával kapcsolatban. Kezdeményezzük a városklíma-vizsgálatok kötelezővé tételét az urbanizált területek jobb környezeti állapotának biztosítására.
 8. Természeti erőforrások védelme, földhasználat
 9. Az illetékes tárcáknál szakmai érvekkel támasztjuk alá a termőföld és ásványi vagyonunk védelmének fontosságát. A pazarló gazdálkodással szemben a bányajáradék számottevő emelését és a bontásból eredő építőanyagok másodlagos felhasználásának támogatását szorgalmazzuk.
 10. Folytatjuk az elharapódzott kavicsbányászat mérséklésére irányuló tevékenységünket a környezetvédelmi eljárásokban való részvételünkkel, tovább ápolva kialakult helyi kapcsolatainkat. Beavatkozóként részt veszünk az egyik kavicsbánya vállalkozásnak az OKTVF ellen indított perében, a hatóság pernyertessége érdekében.
 11. Önkormányzati választások
 12. A helyhatósági választásokra készülve ismét elkészítjük ajánlásainkat arról, hogy mit várunk az önkormányzatoktól a következő ciklusban. Szorgalmazzuk a helyi képviselőjelöltek tájékoztatását, továbbképzését, valamint azt, hogy növekedjen a döntéseknél a személyes felelősségük.
 13. Energiatakarékos, megfizethető otthonok
 14. Együttműködünk az építőipar képviselőivel, a közművek fejlesztőivel és a szociális szférával energiatakarékos bérlakások, speciális otthonok, illetve a megfizethető lakhatás biztosítása érdekében.
 15. Európai Duna Régió Stratégiája
 16. Részt veszünk a Stratégia társadalmi véleményezésében, folyamatosan egyez-

tetve civil szervezetekkel, sportegyesületekkel, oktatási intézményekkel és az önkormányzatokkal.

V. Éghajlatvédelem és energiapolitika

1. Figyelemmel kísérjük az Európai Unió legfontosabb éghajlat-politikai fejleményeit, különös tekintettel az energiaadó-
ra és az üvegházhatású gázok kibocsátási jogaival kapcsolatos kereskedelemre.
2. Együttműködünk hazai és külföldi szervezetekkel az energiatakarékosság és az energiahatékonyság növelésben, különösen az új és meglévő épületek energiahatékonyságának jelentős javítása érdekében. Fő célkitűzésünk az, hogy az energiaárak és a különféle támogatási formák együttesen ösztönözzenek az energiahatékonyság javítására.
3. Támogatjuk a versenyképes és környezetbarát fűtési rendszerek kialakítását, különös tekintettel a távfűtésre és a decentralizált fűtési rendszerek létrehozására.
4. Elősegítjük a társadalmi részvétel erősítését az energiapolitikát érintő döntéseknél. Ezen belül továbbra is aktívan részt veszünk az Energetikai Érdekképviselői Tanácsban.
5. Együttműködünk más civil szervezetekkel egy érdemi éghajlatvédelmi törvény mielőbbi elfogadása érdekében.

VI. Levegőtisztaság-védelem

1. Fellépünk az ipari levegőszennyezési források csökkentése érdekében, beleértve az erőműveket és a hulladékégető műveket is.
2. Folyamatosan felhívjuk a figyelmet a közlekedés okozta légszennyezés problémájára.
3. Figyelemmel követjük az EU jogalkotási folyamatát (CAFE) a levegőminőséggel kapcsolatban, és ismertetjük azt a hazai civil szervezetekkel és a döntéshozókkal.
4. Tovább fejlesztjük a www.tiszta.levego.hu honlapot.
5. Elősegítjük az allergén anyagokkal kapcsolatos problémák megoldását, különös tekintettel a megelőzésre.

VII. Kémiai biztonság – vegyi anyag-politika

1. Nemzetközi (pl. EEB, IPEN) civil szervezetekkel együttműködve aktívan részt veszünk az Európai Unió vegyi anyagokra vonatkozó új szabályozásaival kapcsolatos nemzetközi kampányban.
2. Részt veszünk a PAN Európai Tagozatának az EEB-vel közös kampányában a jobb növényvédőszer-szabályozásért.
3. Együttműködünk a PAN német tagozatával az élelmiszerek növényvédőszer-maradékaival kapcsolatban.
4. Tudatformálást végzünk az egészségre és környezetre veszélyes építőanyagok környezetbarát technológiákkal történő helyettesítésére.
5. Folytatjuk a hazai növényvédőszer-használat és engedélyezés környezeti és egészségi hatásainak vizsgálatát.
6. Részt veszünk a kémiai biztonságot koordináló tárcaközi bizottság (KBTB) munkájában.
7. Képzéseket szervezünk a növényvédőszer fenntartható használatáról, a környezeti és egészségügyi szempontok kiemelt figyelembevételével.
8. Minden hónapban kiadjuk a lakosság tájékoztatását szolgáló Vegyi anyag hírlevelet.

VIII. Nemzeti Fejlesztési Terv

1. Részt veszünk az Új Magyarország Fejlesztési Terv programjainak véleményezésében és a megvalósítás figyelemmel kísérésében több más civil szervezettel közösen.
2. Folytatjuk tudatformáló tevékenységünket, hogy Magyarország minél hatékonyabban tudja teljesíteni a lisszaboni (versenyképesség és munkahelyteremtés) valamint a göteborgi (fenntartható fejlődés) célkitűzéseket. Javasoljuk, hogy a 2007–2013 közötti időszak hátralevő projektjei olyan, a fenti célokat elősegítő közhasznú fejlesztéseket szolgáltassanak, amelyek támogatás nélkül nem valósulnának meg. Segítjük a projektek átláthatóságát és az eredményességük számonkérését.
3. Közreműködünk a 2014-2020. évekre szolgáló uniós költségvetési források fel-

használási tervének előkészítésében.

IX. Civil együttműködés

1. Javítjuk együttműködésünket a többi hazai környezet- és természetvédő szervezettel, valamint más társadalmi szervezetekkel.
2. Fejlesztjük együttműködésünket a külföldi környezet- és természetvédő szervezetekkel, különös tekintettel az Európai Unióban működő mozgalmakra.
3. Támogatjuk és segítjük tagszervezeteinket a források megszerzésében és a pályázatokon való részvételükben.
4. Aktívan részt veszünk a Környezet- és Természetvédő Társadalmi Szervezetek XXI. Országos Találkozásán (OT), továbbá a jeles napok rendezvényein, illetve azok szervezésében, különös tekintettel az Európai Mobilitási Hétre.

5. A Levegő Munkacsoport

2010. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI TERVE

A. Összes közhasznú tevékenység bevétele 65 168 91 114

1. Közhasznú célú működésre kapott támogatás 2 593 2 033

a) alapítótól 0

b) központi költségvetésből 2 593 2 033

c) helyi önkormányzattól 0

d) egyéb

2. Pályázati úton elnyert támogatás 22 049 60 443

3. Közhasznú tevékenységből származó bevétel 39 170 24 947

4. Tagdíjból származó bevétel 193 2 014

5. Egyéb bevétel 1 163 1 677

B. Vállalkozási tevékenység bevétele 0 0

C. Összes bevétel (A+B) 65 168 91 114

D. Közhasznú tevékenység ráfordításai 69 922 96 475

Anyagjellegű ráfordításai 25 199 47 263

Személyi jellegű ráfordítások 38 068 39 311

Értékcsökkenési leírás 485 1 131

Egyéb ráfordítások 6 170 8 726

Pénzügyi műveletek ráfordításai 0 44

Rendkívüli ráfordítások 0 0

E. Vállalkozási tevékenység ráfordításai 0 0

Anyagjellegű ráfordítások 0 0

Személyi jellegű ráfordítások 0 0

Értékcsökkenési leírás 0 0

Egyéb ráfordítások 0 0

Pénzügyi műveletek ráfordításai

0 0

Rendkívüli ráfordítások 0 0

F. Összes ráfordítás (D+E)

69 922 96 475

G. Adózás előtti vállalkozási eredmény (B-E) 0 0

H. Adófizetési kötelezettség 0 0

I. Tárgyévi vállalkozási eredmény (G-H) 0 0

J. Tárgyévi közhasznú eredmény (A-D) -4 754 -5 361

TÁJÉKOZTATÓ ADATOK ezer Ft

Megnevezés 2008. év 2009. év

A. Személyi jellegű ráfordítások

38 068 39 311

1. Bérköltség 24 781 26 023

ebből: – megbízási díjak 0 0

– tiszteletdíjak 0 0

2. Személyi jellegű egyéb kifizetések 5 044 5 242

3. Bérjárulékok 8 243 8 046

B. A szervezet által nyújtott támogatások 6 100 8 222

Más szervezetnek nyújtott támogatás 6 100 8 222